

MEDIU SIGUR PENTRU COPII ÎN SPORT

*Manual de Formare
a Formatorilor*

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului european „Mediu sigur pentru copii în sport” (“Keeping Children Safe in Sport”), co-finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (REC 2014-2020) și coordonat de Fundația Terre des hommes România, în parteneriat cu Terre des hommes Grecia și Terre des hommes Ungaria. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă opiniile Comisiei Europene. Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Acest manual a fost finalizat în anul 2021, se adresează angajaților din cluburi sportive și tabere și are ca scop promovarea procedurilor de safeguarding (referitoare la siguranța și protecția copiilor) în mediile sportive și recreative.

În cadrul acestui proiect, parteneri oficiali în România sunt Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții și Federațiile Române de Fotbal și Gimnastică.

Terre des hommes este o organizație independentă, neutră și imparțială, care are ca scop protecția drepturilor copiilor. A fost înființată în 1960 de către farmacistul franco-elvețian Edmond Kaiser, numele fundației fiind inspirat dintr-o lucrare a lui Antoine de Saint-Exupéry, „Terre des hommes”, în care scria despre datoria noastră a tuturor de a proteja și hrăni potențialul fiecărui copil.

Delegația română este activă aici încă din 1992, cu scopul de a contribui la crearea unei lumi în care drepturile copiilor, așa cum sunt definite în „Convenția privind drepturile copilului”, să fie întotdeauna respectate. O lume în care copiii pot prospera în medii sigure și pot deveni agenții schimbărilor pe care și le doresc în viața lor.

În prezent suntem printre putinele organizații din România care desfășoară proiecte speciale pentru copiii afectați de migrație sau copii care intră în contact cu justiția. Folosim și promovăm principii inedite de educație (precum mentoratul, participarea copiilor în societate, metodologia Mișcare, Joc și Sport) și propunem soluții alternative, precum justiția restaurativă în cazurile ce implică minori.

Suntem decisi să aducem schimbări semnificative și durabile în viața copiilor și a tinerilor, în special a celor mai expuși riscurilor și lucrăm pentru a îmbunătăți bunăstarea lor și a asigura aplicarea eficientă a drepturilor lor. Un total de 11.001 copii au beneficiat de proiectele Tdh în România în 2020, iar în paralel am sprijinit 2.104 profesioniști să urmeze diferite formări în domeniul protecției copilului.

În 2019 am lansat singurul proiect al unei fundații din România pentru protecția copiilor în mediul sportive. Acest manual este unul dintre rezultatele lui.

Povestea celor patru personaje

Aceasta este o scurtă poveste cu patru personaje, pe numele lor Fiecare, Cineva, Oricine și Nimeni. La un moment dat, a apărut o problemă importantă și Fiecare trebuia să se asigure că se va rezolva. Oricine ar fi putut s-o rezolve. Fiecare a crezut că Cineva o va rezolva, dar în cele din urmă Nimeni nu a făcut-o. Fiecare s-a enervat că Nimeni nu a făcut ceea ce ar fi trebuit să facă Cineva, dar Oricine a văzut că Nimeni nu o face. În final, Fiecare a dat vina pe Cineva când Nimeni nu a făcut ceea ce ar fi putut face Oricine.

**Nu fiți doar spectatori, a nu face nimic nu este o opțiune!
Fiecare este important!**

Mediu sigur pentru copii în sport

Mediu sigur pentru copii în sport (Keeping Children Safe in Sports) este un proiect european, finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Comisiei Europene (2014-2020). Proiectul își propune să promoveze politicile privind siguranța și protecția copiilor în mediile sportive și recreaționale din România și Grecia și este coordonat de Fundația Terre des hommes România, în parteneriat cu Terre des hommes Grecia și Terre des hommes Ungaria.

Obiectivele sale specifice sunt:

- asigurarea siguranței copiilor în cluburile sportive și în taberele de vară prin dezvoltarea și promovarea unor politici de siguranță și protecție a lor;
- consolidarea capacităților profesioniștilor care intră în contact cu copiii;
- susținerea copiilor și încurajarea schimburilor de experiență și a cooperării în mai multe țări în ceea ce privește siguranța copiilor în cluburile sportive și în mediile recreaționale (tabere de vară etc.).

Proiectul **Mediu sigur pentru copii în sport** a început în anul 2019, printr-o cercetare ce a avut ca scop explorarea și înțelegerea situației actuale legate de siguranța copilului în două contexte diferite: tabere de vară în Grecia și cluburi de fotbal și de gimnastică din România.

Constatările acestei cercetări au fost utilizate la proiectarea conținutului acestui curriculum privind siguranța copilului și la dezvoltarea materialelor de formare.

Principalele nevoi de formare identificate de participanții la interviu au fost următoarele:

- cum să identifici semnele de abuz;
- cum să răspunzi când ți se dezvăluie un abuz;
- cum să raportezi un caz;
- cum să aplici în practică drepturile copilului;
- cum să abordezi violența de gen;
- motivarea și participarea copiilor;
- proceduri de asigurare a siguranței copiilor;
- dinamica relațiilor în cluburile sportive și în taberele de vară;
- cum să ajuți copiii care prezintă diverse comportamente, de la izolare până la agresivitate.

Rezultatele cercetării au evidențiat în ambele țări necesitatea unor proceduri exhaustive de siguranță și protecție a copiilor, precum și necesitatea implementării acestora în cluburile sportive și în taberele de vară printr-o abordare bazată pe lucru în echipă și practici centrate pe copil.

Mentținerea siguranței copiilor înseamnă a preveni și a răspunde la orice formă de comportament prin care copilul poate fi afectat negativ - emoțional, verbal sau fizic - în timpul antrenamentelor sau atunci când practică activități de sport de performanță sau recreaționale.

Coaliția Internațională "Keeping Children Safe" (KCS) este o rețea de organizații/membri care conlucrează pentru a crește siguranța copiilor. Terre des hommes face parte din această coaliție.

Siguranța copiilor (Safeguarding) este responsabilitatea pe care o au organizațiile de a se asigura că personalul, operațiunile și programele lor nu dăunează copiilor, adică nu expun copiii la risc de vătămare și de abuz și că, atunci când apar suspiciuni de orice natură în cadrul comunităților în care lucrează, acestea sunt raportate autorităților competente.

Safeguarding-ul include atât acțiuni preventive pentru a reduce la minimum riscul de producere a prejudiciilor, cât și acțiuni de răspuns, pentru a se asigura că incidentele care se pot întâmpla sunt tratate în mod adecvat.

Astfel, **Siguranța și protecția copiilor** se referă mai degrabă la datoria pe care o avem de a menține siguranța copiilor, decât la respectarea dreptului lor la protecție așa cum este definit în Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului din 1989, respectiv centrarea pe bunăstarea vs. vătămarea copilului, mai degrabă decât de promovarea și protecția drepturilor copilului în general" (extras din Coaliția "Keeping Children Safe" și Politica privind protecția copilului Terre des hommes).

Cui se adresează acest curriculum

Această formare este destinată tuturor angajaților din cluburile sportive și din taberele de vară. Ea reprezintă un cadru de formare în siguranța copilului, în modul de implementare a procedurilor ce asigură siguranța și protecția copilului și oferă îndrumare în îndeplinirea

responsabilităților adulților care au atribuțiuni specifice legate de siguranța copilului (numiți în textul de mai jos "focal point", "persoană responsabilă cu siguranța copilului" sau „campioni ai siguranței”).

O privire de ansamblu asupra curriculumului

Curriculum-ul se bazează pe Procedurile de Safeguarding (Child Safeguarding Policy) dezvoltate în cadrul proiectului KCSS.

Procedurile de Safeguarding au fost create conform cu Standardele Internaționale privind Un Mediu Sigur pentru Copii:

<https://www.keepingchildrensafe.global/accountability/>

Aceste standarde reprezintă angajamentul celor care lucrează cu copiii (și pentru copii) că organizațiile lor nu aduc prejudicii (nu fac rău copiilor) și că îndeplinesc responsabilitățile stabilite în Convenția ONU privind drepturile copilului pentru a proteja copiii de toate formele de abuz, neglijare, exploatare și violență.

Formarea intenționează să dezvolte și să îmbunătățească abilitățile personale, metodologice și tehnice ale antrenorilor și personalului din mediile sportive și recreative din România și Grecia, pentru ca aceștia:

- să înțeleagă mai bine politicile și procedurile de siguranța și protecția copilului (Child Safeguarding);
- să afle care este rolul persoanei responsabile cu siguranța copiilor (CSFP – Child Safeguarding Focal Point);
- să exploreze și să învețe despre ce înseamnă un mediu sigur pentru copii în cluburile sportive și mediile recreative (tabere de vară).

Conținutul modulelor cuprinde informații despre procedurile și standardele privind siguranța copiilor, abuzul asupra copiilor, schema de raportare, precum și noțiuni despre dezvoltarea copilului și drepturile copilului, dezvoltarea competențelor personale și profesionale ale cursanților.

Cursul are o abordare bazată pe învățarea experiențială, deci implică experimentare directă și reflecție asupra proceselor și produselor activităților întreprinse. Este un curs interactiv.

Ca atare, participanții vor fi încurajați să-și asume un rol activ și să țină ulterior cursuri de formare privind siguranța copilului (child safeguarding) pentru colegii lor. Ei își vor împărtăși experiența și cunoștințele pentru a crește gradul de conștientizare privind siguranța copilului și a-și învăța colegii să prevină abuzurile asupra copiilor și să răspundă în caz de incidente.

Metodele implementate în timpul cursului de formare vor fi, printre altele:

- discuții,
- jocuri de roluri, lucru în echipă,
- jocuri,
- prezentări,
- videoclipuri și
- activități creative.

Conținutul modulelor

MODULUL 1. PROIECTUL "MEDIU SIGUR PENTRU COPII" Acest modul prezintă ce înseamnă un mediu sigur pentru copii în proiectul (KCSS), explorează și familiarizează cursanții cu contextul siguranței copiilor în sport, construind în același timp relații și consolidând grupul de participanți la cursul de formare al formatorilor.	11
MODULUL 2. SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPIILOR ÎN SPORT Acest modul explorează conceptul de safeguarding versus protecția copilului, detaliază ce înseamnă safeguarding în sport și explică importanța creării unei culturi a siguranței în toate mediile sportive și recreative.	14
MODULUL 3. VALORI, ABILITĂȚI ȘI PRINCIPII DE BAZĂ PRIVIND SIGURANȚA COPILULUI (CHILD SAFEGUARDING) Modulul evidențiază valorile importante care sunt încorporate ca bază pentru siguranța copilului, cum ar fi: empatie, respect, acceptare, grijă, autenticitate, interes pentru binele copilului, precum și modul de a le manifesta activ.	18
MODULUL 4. DREPTURILE ȘI PARTICIPAREA COPIILOR Modulul pune în discuție drepturile și participarea copiilor, precum și modul în care acestea sunt legate între ele și de ce sunt atât de relevante pentru siguranța copilului. Aici sunt descrise Scara de participare a lui Roger Hart și Modelul lui Lundi.	21
MODULUL 5. COMUNICARE ȘI CONFIDENȚIALITATE În acest modul se face o reflecție asupra stilurilor de comunicare și a caracteristicilor de comunicare pe care ar trebui să le folosească personalul cluburilor sportive atunci când abordează teme legate de siguranța și protecția copilului; se discută despre conceptele de confidențialitate și dezvăluire în contextul siguranței și protecției copilului.	23
MODULUL 6. REZILIENȚA Acest modul se concentrează pe înțelegerea rolului rezilienței în viața noastră și pe dezvoltarea factorilor de protecție a copilului și tânărului.	27
MODULUL 7. LEADERSHIP ÎN SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI Modulul prezintă modele semnificative de leadership și modalități de a-l manifesta în promovarea practicii de safeguarding, punând accent pe importanța creării relațiilor de încredere și a unei comunicări armonioase.	30
MODULUL 8. TEORII ÎN SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI Modulul descrie modul în care experiențele adverse din copilărie (ACE) și diferitele stiluri de atașament au un impact atât de puternic asupra cursului vieții și dezvoltării creierului copilului.	32

<p>MODULUL 9. RECUNOAȘTEREA ABUZURILOR ASUPRA COPIILOR</p> <p>Modulul definește ce înseamnă abuz și violență și descrie diferitele tipuri de abuz asupra copiilor, semnele și indicatorii lor.</p>	37
<p>MODULUL 10. CONTEXTE DE RISC PENTRU SIGURANȚA ÎN SPORT A COPIILOR</p> <p>Modulul explorează diferite tipuri de riscuri situaționale întâlnite în mediul sportiv și ne învață cum să răspundem acestor situații, asigurându-ne totodată că și copilul are dreptul de a se exprima. La baza procedurilor noastre de safeguarding se află vocea copilului.</p>	42
<p>MODULUL 11. ROLURILE PERSOANEI RESPONSABILE CU SIGURANȚA COPIILOR (CAMPIONUL SIGURANȚEI)</p> <p>Modulul definește rolul „Campionului siguranței în sport” și creează oportunități de practică reflexivă și de gândire critică pentru a recunoaște și a răspunde la situațiile de abuz în sport.</p>	47
<p>MODULUL 12. TEHNICI DE FACILITARE</p> <p>Modulul descrie principalele tehnici de facilitare, cum ar fi brainstorming, studii de caz, joc de rol, simulare, demonstrație și modul în care acestea pot fi aplicate în diferite contexte de învățare. Mai mult, acesta detaliază, pe baza principiilor de învățare pentru adulți, sfaturi pentru formatori pentru creșterea motivației cursanților. Modulul include o prezentare a energizerelor și a exercițiilor de teambuilding pentru grupul de participanți la cursul de formare a formatorilor.</p>	50
<p>MODULUL 13. PROCEDURI DE SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI - MĂSURI DE PREVENȚIE ȘI DE RĂSPUNS</p> <p>Modulul descrie modele de proceduri menite să asigure siguranța și protecția copilului, analizând în același timp modalități de a le încorpora în practica sportivă pentru a menține copiii în siguranță.</p>	53
<p>MODULUL 14. ANGAJAREA TINERILOR ÎN MENȚINEREA PROPRIEI STĂRI DE BINE EMOȚIONALE ȘI MENTALE</p> <p>Acest modul își propune să ofere instrumente practice și sfaturi pentru a îmbunătăți relația cu părinții și copiii și pentru a dobândi și practica unele exerciții pentru antrenamentul mental și de eliberare a stresului cu scopul dezvoltării bunăstării emoționale și a sănătății mentale.</p>	65

Modulul 1. Proiectul "Mediu sigur pentru copii"

Obiectivele modului:

- Prezentarea obiectivelor proiectului "Mediu sigur pentru copii în sport";
- Înțelegerea contextului mondial privind siguranța și protecția copilului în sport.

Siguranța copilului este responsabilitatea tuturor și ar trebui să fie o preocupare constantă a tuturor celor implicați în sport. Personalul din cluburile sportive, voluntarii, părinții și copiii au, cu toții, datoria de a adera la principiile unui sport făcut în siguranță prin cele mai bune practici¹

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
1.1. Proiectul "Mediu Sigur pentru Copii în Sport"	Sesiunea de începere Prezentare Exercițiul obiectivelor Întrebări Feedback și reflecție	15 min 5 min 5 min 5 min	Slide-uri
1.2. Contextul safe-guarding-ului în lume	Video "Start to Talk" Discuție în grup Așteptări vs temeri Prezentare Discuție reflexivă Exercițiul "Linia roșie" Discuție în grup	5 min 10 min 10 min 20 min	Link video: https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk Foaie de lucru 1.1. Contextul siguranței și protecției copilului la nivel mondial Foaie de lucru 1.2. Practici de siguranță și protecția copilului Foaie de lucru 1.3. "Linia roșie"
1.3. Campion al siguranței copilului	Pe o coală de hârtie ce reprezintă conturul unui om, participanții notează: Abilitățile - în brațe Atitudinile - la nivelul trunchiului Cunoașterea - pe conturul capului.	20 min	

¹ Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., & Starr, K. (2016). "International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport" Br J Sports Med, 50(17), 1019–1029.

Activitatea 1.1. Siguranța copiilor în cluburile sportive

Un mediu sigur pentru copii (Keeping Children Safe in Sport) este un proiect finanțat prin Programul "Drepturi, Egalitate și Cetățenie" al Uniunii Europene (REC 2014-2020) și își propune să promoveze politicile și procedurile de siguranță și protecție a copiilor (child safeguarding) în mediile sportive și recreative din România și Grecia.

Proiectul este coordonat de Fundația Terre des hommes din România și implementat în parteneriat cu Biroul Regional Terre des hommes din Ungaria și Terre des hommes Hellas.

Obiectivul general al proiectului este acela de a crea un mediu sigur pentru copii în sport prin:

- dezvoltarea și promovarea procedurilor de safe-guarding adaptate diferitelor contexte;
 - capacitatea specialiștilor care lucrează cu copiii în domeniul siguranței și protecției copiilor;
 - creșterea gradului de informare a copiilor privind drepturile și siguranța lor;
- realizarea de schimburi între țări în ceea ce privește siguranța și protecția copiilor în medii sportive și recreative.

Activitatea 1.2. Contextul protecției copilului în sport la nivel mondial

Instrucțiuni

Prezentați cursanților definiția siguranței (safe-guarding) și câteva rezultate recente ale unor cercetări cu privire la numărul de abuzuri înregistrate la nivel mondial.

TDH acordă cea mai mare importanță siguranței și promovării bunăstării copiilor. Politica de protecție a copilului (CSP, Child Safeguarding Policy) a fost elaborată ca semn al angajamentului nostru față de toți copiii cu care intrăm în contact (fie direct, fie indirect), vrând să ne asigurăm că ei sunt protejați, că bunăstarea lor este pusă pe primul plan și că activitățile noastre sportive și recreative nu provoacă niciun rău copiilor.

Informați cursanții despre inițiativa „Start to Talk”, care este un îndemn la acțiune al Consiliului Europei către toate autoritățile publice și mișcările sportive pentru ca acestea să intervină activ și să stopeze abuzurile sexuale asupra copiilor.

Prin aderarea la acest apel, guvernele, cluburile sportive, asociațiile și federațiile, precum și sportivii și antrenorii se angajează să ia măsuri concrete pentru a preveni și a răspunde la abuzuri.

Sportul aduce oamenii împreună și contribuie la sănătatea și la fericirea lor, dărâmand barierele și construind încrederea și spiritul comunitar. De peste patru decenii, Consiliul Europei a susținut fair-play-ul și respectul în sport, a devoalat corupția și a militat pentru practicarea sporturilor în condiții de siguranță, de o manieră etică și accesibilă tuturor. „Start to Talk” se referă la adulții care sparg tăcerea și dau o voce copiilor.

Invitați cursanții să urmărească filmul <https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk> și să reflecteze asupra modului în care ar putea folosi videoclipul și informațiile din acesta pentru a crește gradul de conștientizare a protecției copiilor în mediile sportive și recreative.

Activitatea 1.3. Campionul siguranței copiilor

Participând la acest curs, participanții sunt invitați și motivați să devină „Campioni ai siguranței copiilor”.

Explicați participanților că intenția noastră este aceea de a sprijini cursanții să devină „campioni ai siguranței” în organizația lor. Formatorul desenează conturul unui om pe o coală mare de hârtie și explică faptul

că aceste este „campionul siguranței”. În continuare, formatorul face un brainstorming cu grupul și notează pe silueta de hârtie:

- **Abilități** - în brațe;
- **Atitudini** - la nivelul trunchiului;
- **Cunoștințe** - pe conturul capului.

Formatorul sumarizează și subliniază importanța existenței unui practician reflexiv, care pledează în organizația sa pentru crearea și respectarea procedurilor de siguranță, fiind conștient de standardele Coaliției Keeping Children Safe și de procedurile de siguranță și de protecție a copiilor. Totodată, acest specialist trebuie să fie capabil să

comunice, să fie rezilient, să aibă dezvoltate abilități de leadership, să aibă cunoștințe despre dezvoltarea copilului și nu în ultimul rând, să aibă o bună înțelegere a ceea ce înseamnă abuzul asupra copilului în sport, să știe cum să prevină și cum să intervină în cazul unui incident.

Modulul 2. Siguranța și protecția copiilor în sport

Obiectivele modului:

La sfârșitul acestui modul, participanții:

- vor putea defini siguranța copiilor;
- vor conștientiza, într-o mai mare măsură, ce presupun standardele de siguranța și protecția copilului și modalitățile de implementare a acestora în propria organizație;
- vor ști ce înseamnă un mediu sigur pentru copii și vor putea da exemple de bune practici în domeniu;
- vor înțelege importanța creării unei culturi a siguranței copiilor în toate mediile sportive și recreative din România și Grecia.

„Abia mai târziu am văzut că uneori trebuie să simplifici excesiv lucrurile pentru a începe să le înțelegi. Doar după ce ai stabilit cadrul general poți adăuga deprinderile necesare și lucrurile mai complexe” - Charles Handy

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
2.1. Protecția copilului versus siguranța copilului (child safeguarding)	Joc psihosocial „joc cu baloane” Discuție în grup Prezentare	20 min	Slide-uri
2.2. Standarde în siguranța copilului	Metoda World Café Prezentare teoretică Rezumat	55 min	Foaie de lucru 2.1. Cele 10 standarde de siguranță pentru copii
2.3. Mediu sigur pentru copii - principii și bune practici	Brainstorming și mindmap Materiale video Activitate creativă	15 min	https://www.children1st.org.uk/help-for-families/safeguarding-in-sport/safeguarding-in-sport-resources/play-sport-stay-safe-film/

Activitatea 2.1. Protecția copilului versus siguranța copilului

Facilitatorul prezintă activitatea „jocul cu baloane” ca o introducere în subiect și subliniază că responsabilitatea pentru siguranța și protecția copilului revine tuturor adulților (îl găsiți la Modulul 13, „Jocuri de teambuilding”). Apoi formatorul prezintă definițiile pentru protecția copilului și siguranța copilului și prezintă pe scurt sistemul local de protecție a copilului.

Definiția siguranței copiilor

Siguranța copiilor (safeguarding) este definită ca fiind responsabilitatea organizației de a se asigura că spațiile sportive și recreative oferă o experiență sigură, pozitivă și plăcută pentru toți copiii și că toți copiii sunt protejați împotriva riscurilor (inclusiv

abuzul și neglijarea) atunci când sunt implicați în activități sportive și recreative, în toate spațiile și la toate nivelurile de performanță.

Definiția protecției copilului

Protecția copilului se referă la apărarea oricărui copil împotriva violenței, exploatării, abuzului, neglijenței.

Sistemul de protecție a copilului

Este reprezentat de totalitatea instituțiilor statului care oferă un set de servicii copiilor aflați în situații de vulnerabilitate și familiilor lor.

Activitatea 2.2. Standardele privind siguranța copilului

Instrucțiuni

- Faceți o introducere cu privire la Standardele privind siguranța copilului și a ceea ce se înțelege prin child safeguarding;
- Activitatea World Café: împărțiți grupul în mai multe subgrupuri. Fiecare subgrup va explora tema standardelor din Foaia de lucru 2.1;
- Apoi grupurile vor discuta despre punctele tari și despre punctele slabe identificate în domeniul lor de activitate;
- Rezultatele vor fi prezentate de către fiecare echipă întregului grup;
- Sumarizarea rezultatelor în grupul mare.

Scurtă prezentare teoretică

Child safeguarding este un termen general care cuprinde atât acțiuni de prevenție menite să minimizeze riscul de producerea a vreunei prejudicieri copilului, cât și acțiuni de răspuns pentru situațiile în care apar probleme, pentru ca acestea să fie tratate în mod adecvat. Aceasta corespunde necesității de a lua în considerare interesul superior al copilului în fiecare acțiune referitoare la copiii implicați în activități sportive (de exemplu decizii, conduită, instruire, servicii și programe) și de a acționa în conformitate cu standardele internaționale și cu legislația națională în special atunci când cazurile de abuz suspectate pot constitui infracțiuni.

Deși au ieșit la iveală cazuri de abuz sexual asupra copiilor în sport, abuzul sexual nu este singura formă de abuz care încalcă dreptul copiilor la protecție.

Există **Patru Standarde** stabilite de Coaliția Internațională Keeping Children Safe referitoare la siguranța și protecția copiilor:

Politici - organizația dvs. dezvoltă o politică ce descrie modul în care se angajează să prevină și să răspundă în mod adecvat oricărui risc de vătămare a copiilor.

Resurse umane - organizația dvs. are așteptări clare și plasează responsabilități personalului și asociaților săi și îi sprijină să înțeleagă principiile și să acționeze în conformitate cu acestea.

Proceduri - organizația dvs. creează un mediu sigur pentru copii prin implementarea procedurilor de protecție a copiilor, care sunt aplicate de către întreaga organizație.

Monitorizare - organizația dvs. monitorizează și își revizuieste permanent măsurile de siguranță.

Safeguarding - Contextul legislativ local

Fiecare țară are propriile legi referitoare la abuzul asupra copiilor, inclusiv definiții diferite ale abuzului. Definițiile pe care le-am cuprins în acest material

sunt recunoscute la nivel internațional și sunt incluse pentru orientare generală. Pentru evenimentele și activitățile care se desfășoară în mediile sportive este important să se verifice legile locale privind abuzul asupra copiilor, deoarece orice măsură de siguranță trebuie să fie luată în conformitate cu legislația națională.

Statut legal

Drepturile copilului sunt protejate de Constituția României și de cea a Greciei, precum și de Directivele UE (de exemplu, Legea pentru Combaterea Violenței Domestice 3500/2006; Adoptarea Convenției Consiliului UE pentru protecția copilului împotriva abuzului sexual - Legea 3727/2008) și a Convenției ONU privind Drepturile copilului (ratificată prin Legea 18/1990 în România și Legea 2101/1992 în Grecia). Toate

aspectele legate de protecția copilului sunt integrate și reglementate de Codul Civil român și elen și de Codul Penal, de exemplu în conformitate cu dreptul familiei, cu principiile de bază ale protecției individuale și încălcarea integrității fizice și emoționale sau a libertății personale.

În România, Legea 272/2004 cu modificările și completările ulterioare prevede ca fiecare profesionist ce interacționează cu copiii, dacă are cunoștință de un caz de abuz asupra copiilor, să îl raporteze imediat autorității pentru protecția copilului (DGASPC). Raportarea motivelor ce produc îngrijorare este considerată o măsură preventivă pentru inițierea unor investigații suplimentare și evaluarea nivelului de risc în fiecare caz.

Activitatea 2.3. Un spațiu sigur pentru copii

Instrucțiuni

- Începeți prin a întreba cursanții cum arată pentru ei un mediu sigur pentru copii;
- Creați o mapă de idei, trecând pe o coală de flipchart contribuțiile participanților. Folosiți culori și simboluri pentru a crea o imagine a unui spațiu prietenos copilului;
- Prezentați cursanților câteva exemple de bune practici ale cluburilor sportive;
- Împărțiți participanților fișele de lucru cu un mediu sigur pentru copii.

Mediile sigure pentru copii sunt medii sigure și prietenoase în care copiii se simt respectați, apreciați și încurajați să-și atingă potențialul maxim.

Organizațiile trebuie să fie capabile să gestioneze și să răspundă riscurilor care pot apărea cu privire la siguranța și bunăstarea copiilor care le accesează serviciile.

Organizațiile care asigură medii sigure pentru copii:

- iau o atitudine preventivă, proactivă și participativă cu privire la toate aspectele privind siguranța și protecția copilului;
- prețuiesc și iau în considerare opiniile și punctele de vedere ale copiilor și tinerilor;

- ajută copiii și tinerii să-și dezvolte abilități de participare la viața societății;
- sunt axate pe protecția copiilor și tinerilor și iau măsuri pentru a-i proteja de vătămări;
- oferă părinților/tutorilor informații referitoare la politicile și procedurile pe care le-au adoptat cu privire la siguranța copiilor atunci când li se solicită.

<https://dhs.sa.gov.au/services/community-and-family-services/child-safe-environments/about-child-safe-environments>

Crearea de medii sigure pentru copii este un proces dinamic care implică participarea activă și responsabilitatea tuturor sectoarelor comunității, inclusiv a persoanelor, familiilor, a autorităților de stat și a organizațiilor neguvernamentale precum și a grupurilor comunitare.

O responsabilitate comună pentru îngrijirea și siguranța copiilor și a tinerilor ajută la dezvoltarea unei comunități mai puternice, mai orientate spre copii.

O comunitate sigură pentru copii:

- este capabilă să răspundă nevoilor tuturor copiilor și tinerilor;

- este capabilă să identifice copiii și tinerii vulnerabili;
- susține copiii și tinerii care au suferit vătămări sau care au fost expuși riscului;
- poate preveni producerea de daune supraadăugate copiilor și tinerilor afectați de abuz și de neglijare

Mediile sigure pentru copii apar în urma punerii în aplicare a unor strategii și inițiative. Pe lângă dezvoltarea politicilor, procedurilor și codurilor de conduită adecvate pentru angajați, voluntari și membri, organizațiile trebuie să promoveze o cultură a deschiderii.

Aceasta presupune mai multe lucruri:

- copiii și tinerii trebuie să știe ce să facă în cazul în care consideră că au fost supuși unui comportament inadecvat, au fost expuși riscului

sau au suferit vătămări (inclusiv, dar fără a se limita la daunele cauzate de abuzul sexual sau fizic, mental sau emoțional ori neglijare);

- organizațiile trebuie să aibă proceduri foarte clare pentru a ajuta angajații/voluntarii să identifice copiii și tinerii despre care există suspiciunea că ar fi supuși riscului;
- conducerea, angajații și voluntarii trebuie, de asemenea, să fie conștienți de datoria lor de a raporta autorităților atunci când au suspiciuni că un copil sau un tânăr este expus riscului și de a lua alte măsuri pentru a stabili, promova și asigura un mediu sigur și prietenos pentru copii.

Acest angajament de a proteja și sprijini copiii ar trebui să fie încorporat în cultura organizației, toată lumea fiind conștientă de responsabilitățile care îi revin.

Modulul 3. Valori și principii privind siguranța copiilor

Obiectivele modului:

- Înțelegerea valorilor și a principiilor care stau la baza siguranței copilului în sport;
- Informarea despre drepturile copilului și creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța participării și a includerii copiilor și tinerilor în crearea de medii sigure pentru copii în sport.

Siguranța copilului este responsabilitatea tuturor și ar trebui să fie o preocupare constantă a tuturor celor implicați în sport. Personalul din cluburile sportive, voluntarii, părinții și copiii au, cu toții, datoria de a adera, prin cele mai bune practici, la principiile unui sport făcut în siguranță.³

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
Activitatea 3.1. Valori și abilități	Exercițiu despre valori (exercițiu pe perechi) Safeguarding la nivel mondial (discuție) Valori și comportament (exercițiu în grupuri mici)	10 min 10 min 15 min 15 min	Slide-uri
Activitatea 3.2. Principiile de bază ale siguranței copiilor	Brainstorming Prezentare	15 min 10 min 20 min	Foie de lucru 3.1. Principiile de bază ale siguranței

Activitatea 3.1. Valori și abilități în siguranța și protecția copilului

Instrucțiuni

Introduceți tematica și explicați că valorile noastre sunt reflectate de comportamentul nostru. Când ne definim valorile personale descoperim ceea ce este cu adevărat important pentru noi.

Valorile sunt de obicei stabile. De asemenea, pe măsură ce înaintăm în viață, prioritățile noastre se pot schimba. De exemplu, atunci când îți începi cariera ca antrenor sportiv, succesul ar putea fi măsurat prin reușitele sportivilor antrenați, bani câștigați și statut și

³Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., & Starr, K. (2016). "International Olympic Committee Consensus Statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport" Br J Sports Med, 50(17), 1019–1029.

acestea sunt o prioritate pentru tânărul antrenor. După întemeierea unei familii, începi să simți nevoia unui echilibru între muncă și viața personală și prioritățile se schimbă.

Pe măsură ce definiția succesului se schimbă, se modifică și prioritățile. Prin urmare, păstrarea legăturii cu valorile noastre este un exercițiu pe care îl facem pe tot parcursul vieții.

Ar trebui să ne revizuim valorile în mod continuu, atât atunci când viața noastră decurge fără mari probleme, cât și când ne confruntăm cu provocări și cu dificultăți.

Împărțiți grupul în patru grupuri mai mici

Fiecare grup primește un card Valoare (1, 2, 3 și 4) și este invitat să identifice și să discute o situație conform instrucțiunilor de pe card.

Fiecare grup mic va reflecta asupra experiențelor personale ale participanților, trecând în revistă comportamentele enumerate pe card.

CARDUL 1. VALOARE – CURAJ

Povestiți despre un moment în care a trebuit să învățați o nouă abilitate sau un nou mod de a face lucrurile.

Comportament – Dorință de perfecționare

- Se provoacă pe sine, demonstrează cum a învățat ceva nou;
- Dă dovadă de hotărâre și are realizări;
- Își recunoaște propriile puncte forte și puncte slabe și poate lucra cu acestea;
- Învăță din experiențele altora;
- Rămâne optimist în situațiile în care lucrurile nu au mers la fel de bine cum se aștepta;
- Face față cu bine schimbării; este deschis la minte.

CARDUL 2. VALOARE: PROTECȚIE

Povestiți despre un moment în care ați condus un proiect care nu a mers așa cum ați anticipat, concentrându-vă asupra sentimentelor și acțiunilor întreprinse.

Comportament - Responsabilitate

- Își asumă responsabilitatea pentru propriile decizii;
- Creează și menține limite clare cu privire la roluri și activități;

- Reflectează asupra evenimentelor, experiențelor; este conștient de sine;
- Se concentrează pe interesele copilului;
- Acționează cu integritate profesională, deschidere și onestitate.

CARDUL 3. VALOARE – RESPECT

Povestiți despre un moment în care cineva cu care ați lucrat a provocat direct sau a criticat organizația pentru care ați lucrat.

Comportament - Angajament față de viziunea organizațională

- Își face timp să asculte diferite puncte de vedere/critici;
- Recunoaște că nu tuturor le place sau sunt de acord cu activitatea organizației lor;
- Dă dovadă de respect pentru organizația lor, chiar dacă nu este întrutotul de acord cu deciziile acesteia/este constructiv în ceea ce privește organizația;
- Este capabil să își păstreze calmul și concentrarea;
- Este capabil să țină cont de o imagine mai largă, manifestă profesionalism în practica sa;

CARDUL 4. VALOARE - ÎNCREDERE

Descrieți o situație în care a trebuit să vă bazați pe alții pentru a vă atinge obiectivele și evidențiați ceea ce a condus la succesul dvs.

Comportament – Muncă în echipă

- Comunică propriile nevoi și obiective în mod clar și onest. Împărtășește bine informațiile;
- Preia nevoile și constrângerile altei persoane și este dispus să ajute;
- Recunoaște punctele forte ale celorlalți și acționează pentru ca toată șșumea să-și vadă împlinit interesul;
- Caută în mod activ opiniile/sugestiile celorlalți cu privire la modul în care își pot atinge cel mai bine obiectivele.

Activitatea 3.2. Principiile de bază ale siguranței copilului

Instrucțiuni

Prezentați definiția siguranței copilului și principalele domenii acoperite de acest concept.

Oferiți Foaia de lucru 3.1 fiecărui cursant și apoi împărțiți-i pe perechi pentru a discuta și a reflecta cu

privire la principiile de bază ale siguranței copilului. Rugați-i să aleagă cele mai importante 3 principii pentru ei și să justifice de ce le-au ales.

Toate activitățile ar trebui să fie construite pe principii și valori puternice și fiecare decizie și acțiune ar trebui să fie susținută de acestea.

Modulul 4. Drepturile copilului și participarea

Obiectivele modulului:

La sfârșitul acestui modul participanții:

- vor cunoaște care sunt drepturile copilului și de ce dreptul copilului la participare este atât de important pentru a asigura siguranța și bunăstarea copilului;
- se vor familiariza cu scara participării copilului a lui Roger Hart și cu modelul lui Lundi.

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
Activitatea 4.1. Drepturile copilului și participarea copilului	Prezentare	30 min	Convenția cu privire la Drepturile Copilului - varianta pentru copii
Activitatea 4.2. Scara participării a lui Roger Hart și modelul lui Lundi	Brainstorming Lucru în grup Prezentare	20 min 10 min	Foaie de lucru 4.1. Modelele participării ale lui Hart și Lundi

Activitatea 4.1. - Drepturile copilului și participarea copilului

Instrucțiuni:

- Explicați că veți explora drepturile și participarea copiilor și legătura dintre ele și veți discuta despre relevanța lor pentru siguranța copilului.

Prezentați **Convenția privind drepturile copilului**, cel mai amplu ratificat tratat privind drepturile omului din istorie și care a contribuit la transformarea vieții copiilor din întreaga lume.

Pentru mai multe informații despre acest subiect, furnizați cursanților o mostră a versiunii Convenției Pe Înțelesul Copiilor și subliniați că este imperios necesar ca ei să crească gradul de conștientizare a copiilor cu care lucrează pe baza acesteia.

- În limba engleză: www.unicef.org/rightsite/files/uncrcchildfriendlylanguage.pdf
- În limba română: <https://www.unicef.org/romania/media/2271/file/Conven%C5%A3ia%20Na%C5%A3iunilor%20Unite%20cu%20privire%20la%20Drepturile%20Copilului.pdf>

- Introduceți subiectul participării copiilor și prezentați grupului **scara de participare a lui Hart și modelul lui Lundi**.

Participare

Explicați grupului că veți explora ce înseamnă „participare”. Rugați participanții să lucreze în perechi. Timp de 5 minute perechile vor discuta despre ceea ce cred ei că înseamnă „participarea”. Ce înseamnă, mai ales, participarea copiilor și tinerilor. Rugați-i să-și împărtășească opiniile cu restul grupului și să-și împărtășească ideile pe o coală de flip chart.

Utilizați următoarele definiții ale participării:

- „Împărtășirea deciziilor care afectează viața cuiva și viața comunității în care trăiește”. (Hart, 1992)
- „Copiii care participă și influențează procesele, deciziile și activitățile care îi afectează, pentru a obține un respect mai mare pentru drepturile lor.” (Lansdown, 2002)

- Explicați că veți face un exercițiu practic pentru a explora principiile mai detaliat. Așezați pe jos, în ordine, 8 coli de hârtie A4 pe care sunt scrise cele 8 trepte ale Scării Participării a lui Hart.
- Discutați fiecare etapă, pornind de la Etapa 8 (care reprezintă participarea) la Etapa 1 (care reprezintă lipsa participării).

Participare în diferite grade

8. Copilul a inițiat acțiunea în urma unor decizii luate în comun cu adulții;
 7. Copilul a inițiat acțiunea în urma unor decizii luate de adulți;
 6. Adulții au inițiat acțiunea pe baza deciziilor luate împreună cu copiii;
 5. Copilul a fost consultat și informat;
 4. Copilului i s-a dat sarcina și a fost informat;
- Lipsa participării
3. Copilul a fost recompensat ca să facă ce dorește adultul;
 2. Copilul a fost întrebat de fațadă cu privire la activitate, fără să se țină cont în mod real de părerea lui;
 1. Copilul a fost manipulat să facă ceea ce dorește adultul.

Rezumați împreună cu grupul ideile principale despre ceea ce înseamnă participarea și cum poate ea fi pusă în practică cu copiii.

SFATURI

Pentru a aduce **participarea** în practica noastră, este important:

- să construim relații **respectuoase** cu copiii și cu tinerii cu care lucrăm;
- să creăm un **spațiu prietenos pentru copii**, unde
- **TOȚI** participanții se simt în siguranță, indiferent de experiențe și mediul din care provin;
- **să le înțelegem** drepturile;
- **să le oferim** șansa de a se implica;
- **să lucrăm împreună**;
- să îi **valorizăm**;
- **să păstrăm** legătura;
- să nu uităm niciun moment: **Alegerea este a copiilor și tinerilor!**

Găsiți cele **7 reguli de aur pentru participare** - elaborate de Comisarul Pentru Copii și Tineri din Scoția în 2009 la următorul link: <https://www.cypcs.org.uk/education/golden-rules>).

Modulul 5. Comunicare și confidențialitate

Obiectivele modului:

- Îmbunătățirea competenței de comunicare și a abilităților transversale, cum ar fi auto-reflecție, ascultare, empatie;
- Înțelegerea confidențialității și a limitelor ei în contextul siguranței și protecției copiilor (child safeguarding).

Sincopele în comunicare apar acolo unde nu există sisteme de protecție a copilului la nivel local, unde apar bariere în calea unei colaborări eficiente sau în locurile în care oportunitățile de a acționa în sensul siguranței copilului nu sunt cunoscute și nu se iau măsuri. Comunicarea eficientă necesită formarea practicienilor și o cultură care promovează schimbul de informații, precum și proceduri și îndrumări clare, care să permită evaluarea critică a informațiilor și utilizarea acestora pentru a ghida luarea deciziilor și planificarea.⁴

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
5.1. Caracteristicile comunicării și ascultarea activă	Brainstorming Exercițiu pe echipe (exercițiu A-B-C) Discuție în grup și prezentarea conceptelor	20 min	Foaie de lucru 5.1. Puncte tari și puncte slabe în comunicare
5.2. Stiluri de comunicare	Prezentare Completarea chestionarului Reflecție Joc de rol	25 min	Foaie de lucru 5.2. Stiluri de comunicare
5.3. Confidențialitate, consimțământ și dezvăluire	Prezentare teoretică a elementelor de bază	15 min	Slide-uri

⁴Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

Activitatea 5.1. Caracteristici de comunicare și ascultare activă

Instrucțiuni:

Trei modalități de a (nu) comunica (10 min)

Cereți grupului să se împartă în perechi. Rugați ca fiecare dintre cei doi interlocutori (numiți A și B) să se gândească la o poveste scurtă, la o anecdotă sau la o întâmplare reală pe care să o povestească partenerului de joc. Jocul decurge în trei faze.

În prima fază A și B își spun povestea în același timp (1 minut).

Feedback: cum te-ai simțit? Cum ai reacționat?

A doua fază: A își spune povestea și B nu ascultă, face altceva, privește în altă parte (1 min). Schimbați rolurile și repetați (1 min). Feedback: cum s-a simțit vorbitorul? Dar ascultătorul care nu a ascultat?

A treia fază: A își spune povestea și B ascultă activ (1 minut). Schimbați rolurile și repetați (1 min). Feedback: cum s-a simțit vorbitorul? Dar ascultătorul?

Comunicarea sau dialogul sunt definite ca fluxul liber de informații cu semnificație dintre două sau mai multe persoane. Aceasta implică împărtășirea tuturor informațiilor relevante, iar partenerii de dialog își pot exprima cu sinceritate, fără a ofensa, opiniile, își pot împărtăși sentimentele și își pot articula teoriile.

Trebuie să învățăm abilitățile cheie de a vorbi, de a asculta și de a acționa împreună, creând condițiile în noi înșine și în ceilalți care fac din dialog calea cea mai ușoară.

Comunicarea include mesaje verbale, non-verbale sau mesaje corporale (gesturi, expresii, atitudine, tonul vocii) și ascultare activă. **Este întotdeauna un proces bidirecțional.**

DE CE AVEM NEVOIE CĂ SĂ COMUNICĂM?

SĂ FII: PREZENȚĂ, DESCHIDERE

SĂ SIMȚI: EMPATIE, ÎNCREDERE, RESPECT

SĂ VEZI: OBSERVARE

SĂ VORBEȘTI: CLARITATE, PRECIZIE

SĂ ASCULȚI: ATENȚIE, CONCENTRARE

Sursă: https://www.tdh.ch/sites/default/files/tdh_manuel_e_0.pdf

Ascultarea activă este o abilitate care poate fi dobândită și dezvoltată prin practică.

Ascultarea este o componentă fundamentală a abilităților de comunicare interpersonală.

A asculta este diferit de a auzi. Ascultarea nu se întâmplă pur și simplu, ci este un proces activ în care se ia o decizie conștientă de a asculta și de a înțelege mesajele vorbitorului.

Ascultătorul trebuie să rămână neutru și să nu judece, ceea ce înseamnă că nu trebuie să ia partea cuiva sau să formuleze opinii, mai ales la începutul conversației.

Ascultarea activă înseamnă și răbdare – sunt acceptabile pauzele și scurtele perioade de tăcere.

Ascultătorul nu trebuie să sară cu întrebări sau cu comentarii de fiecare dată când sunt câteva secunde de tăcere, "ca să acopere golul". Ascultarea activă implică acordarea de timp celorlalte persoane pentru a-și explora gândurile și sentimentele, prin urmare este imperios necesar să acorzi timp celuilalt pentru acesta.

Citiți mai mult la: <https://www.skillsyouneed.com/ips/active-listening.html>

Activitatea 5.2. Stiluri de comunicare

Instrucțiuni:

- Invitați cursanții să completeze un scurt test despre stilul lor de comunicare. (Foaia de lucru 5.1. "Puncte tari și puncte slabe în comunicare").

- Inițiați o discuție de grup despre rezultate și scurtă prezentare a principalelor stiluri de comunicare (directiv, de acompaniere, ghidare). Prezentați matricea competențelor și utilitatea acestora.

Activitatea 5.3. Confidențialitate, consimțământ, dezvăluire

Confidențialitate, consimțământ, dezvăluire

Discutați informații sensibile sau informații care identifică copilul doar cu cei care trebuie să știe pentru a asigura siguranța copilului. De exemplu:

- Responsabilul cu siguranța copiilor /persoana care va trimite cazul către serviciile de protecție a copilului;
- Profesioniștii cărora li se adresează cazul, pentru a asigura protecția copilului;
- „Informații de identificare” nu înseamnă doar nume; aici sunt incluse orice informații care ar putea duce la identificarea copilului: dimensiunea familiei, etnia, vârsta, adresa etc.

Protejați informațiile colectate despre clienți;

- Colectați, păstrați, partajați și stocați informații în condiții de siguranță și în conformitate cu politicile privind protecția datelor. De exemplu, în fișete încuiate sau în calculatoare protejate prin parolă, în fișiere electronice parolate;
- Nu dezvăluiți informații de identificare nimănui care nu este direct implicat (inclusiv conversații informale);

- Atunci când informațiile sunt distribuite, acestea ar trebui să fie limitate doar la informațiile necesare pentru a permite o mai bună protecție a copilului.

În Grecia și România există categorii profesionale obligate prin lege să păstreze confidențialitatea profesională: asistenți sociali, psihologi, medici, stomatologi, avocați. Încălcarea acestei obligații se pedepsește prin lege. Cu toate acestea, există și excepții: în anumite situații se permite încălcarea acestei obligații.

Limite de confidențialitate:

- Confidențialitatea poate fi uneori încălcată: există o obligație legală pentru profesioniștii de a raporta exploatarea și abuzurile sexuale în temeiul articolului 12 din Convenția Consiliului Europei pentru Protecția Copiilor Împotriva Exploatării și Abuzurilor Sexuale (Convenția de la Lanzarote) și a Legii 272/2004.
- Conform legii 272/2004 toți profesioniștii care intră în contact cu copiii au obligația de a raporta orice situație de abuz sau violență care periclitează siguranța copilului;

Consimțământul pentru împărtășirea datelor personale este obligatoriu a fi cerut în baza legii. Prin urmare, înainte de a face o sesizare, trebuie obținut consimțământul:

- După ce se explică ce informații vor fi împărtășite, cu cine și cum vor fi utilizate;
- În unele situații cu risc ridicat, este posibil să nu fie necesar consimțământul. De exemplu, copilul a fost abuzat de o rudă apropiată, iar familia este reticentă să ia măsuri. Astfel de cazuri pot fi discutate cu persoana responsabilă de protecția copilului și cu serviciile de protecție a copilului.

Tipuri de dezvăluire

Dezvăluirea directă: Uneori copiii vă vor spune direct că sunt abuzați sau neglijați. Ar putea începe cu un exemplu, să vadă cum reacționați.

Cercetările au dovedit că, în general, copiii povestesc despre experiențele lor de multe ori înainte de a se lua măsuri în acest scop.

Dezvăluirea indirectă: copilul nu împărtășește detaliile abuzului dacă nu i se solicită să facă aceasta sau face acest lucru într-un mod evaziv. Dezvăluirea poate fi, de asemenea, mascată, prin indicii sau chiar printr-un alt copil:

- copilul spune colegilor;
- copilul vă transmite indicii non-verbale; prin joc;
- prin imaginile desenate;
- prin scrisori;
- prin jurnal;
- prin automutilare.

Dacă dezvăluirea este „ratată”, copiii pot continua (sau nu) cu aluzii suplimentare.

Copilul speră că o persoană de încredere va înțelege aluzia pe care el o face.

CUM SĂ TRATĂM O DEZVĂLUIRE: CE SĂ FACI ȘI CE SĂ EVIȚI	
CE SĂ FACETI	CE SĂ NU FACETI
<p>Ascultați tot ce are de spus copilul.</p> <p>Liniștiți-l pe copil spunându-i că a făcut ceea ce trebuie prin faptul că a spus cuiva.</p> <p>Păstrați-vă calmul.</p> <p>Credeți copilul.</p> <p>Utilizați limbajul copilului și explicați-i că va trebui să încredințați cazul unei persoane de încredere care vă poate ajuta.</p> <p>Notați ce a spus copilul.</p> <p>Căutați sprijin pentru copil și pentru dumneavoastră.</p> <p>Acționați rapid în cazul în care credeți că copilul este expus riscului de vătămare.</p>	<p>Nu puneți întrebări directive, cum ar fi „mama/tatăl tău ți-a făcut asta?”</p> <p>Nu judecați sau nu îi spuneți copilului („De ce nu mi-ai spus mai înainte?”)</p> <p>Nu vă panicați.</p> <p>Nu vă exprimați neîncrederea și nu încercați să găsiți scuze pentru ce s-a întâmplat.</p> <p>Nu faceți promisiuni pe care nu le puteți respecta: de exemplu, nu promiteți că nu vei spune nimănui.</p> <p>Nu îl confrunțați pe făptaș.</p> <p>Nu vă rezumați la a nu face nimic și nu presupuneți că altcineva va face ceva.</p> <p>Nu atingeți copilul fără permisiune.</p>

Modulul 6. Reziliența

Obiectivele modului:

- Înțelegerea valorii rezilienței în viața noastră și crearea de factori de protecție pentru a crește reziliența copiilor și tinerilor;
- Utilizarea de instrumente pentru a promova reziliența și practica reflectată atunci când vrem să creăm un mediu sigur pentru copii în sport.

Siguranța și protecția copilului (child safeguarding) poate fi făcută într-un mod eficient doar prin colaborarea mai multor instituții implicate. Niciun profesionist nu deține el singur toate cunoștințele sau abilitățile necesare.⁵

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
6.1. Reziliența și resursele persoanei	Parcursul meu profesional - activitate individuală Discuție în grup Prezentare	25 min	
6.2. Protecție și factori de risc în consolidarea rezilienței copiilor și tinerilor	Activitate de grup Reziliență și exercițiu de impact Prezentare	20 min	

Activitatea 6.1. Reziliența și resursele persoanei

1. Activitate individuală

Parcursul meu profesional – "Linia vieții" (25 min)

Trainerul își desenează, ca exemplu, „linia vieții” pe flipchart, cu sușurile și coborâșurile ei, fără a menționa ce l-a ajutat să depășească obstacolele. Individual, fiecare participant este invitat să își

desenează o linie a vieții pe o foaie A4, cu sușurile și coborâșurile experiențelor trăite. Apoi participanții sunt rugați să aleagă un moment de mare dificultate și să se gândească la ce i-a ajutat să treacă peste acea situație. A fost ceva care i-a ajutat? Au avut oameni, lucruri sau valori care le-au fost bază de siguranță sau sprijin pentru a-i ajuta să meargă mai departe?

⁵ Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

După ce fiecare își încheie propria reflecție, participanții se cuplează în perechi și discută cu partenerul despre situația respectivă și despre resursele care i-au ajutat să depășească momentul.

2. Discuție Resurse interne și externe

Rugați participanții să numească tot ceea ce i-a ajutat să treacă peste momentele dificile. Notați acest lucru pe flipchart. Apoi întrebați dacă unele categorii se remarcă în mod special și înconjurați-le cu diferite culori (relații, activități, identitate).

Dacă lipsesc unele elemente, puteți ajuta punând întrebări: cine sunt cei mai importanți oameni pentru dvs.? Ce poți face bine? Ce faci în viața de zi cu zi? Care este scopul tău în viață? Ce valori sunt importante pentru tine? Care sunt convingerile tale? Care sunt trăsăturile personalității tale? etc.

Definiție

„Reziliența este arta navigării printre torente.” - Boris Cyrulnik

„Conceptul de reziliență se bazează pe observația că, în circumstanțe nefaste, unii oameni se descurcă

și reușesc să facă față relativ bine, în timp ce alții nu reușesc să facă acest lucru. Termenul de reziliență descrie caracteristicile celor care se descurcă relativ bine.

Este important să subliniem că reziliența nu se referă doar la calitățile personale, ci și la modul în care aceste calități interacționează cu factorii externi din cadrul familiei și al mediului înconjurător. O persoană rezilientă utilizează toate resursele de care dispune, fie la nivel psihologic (caracteristici personale), fie de mediu (familie, societate).

„Reziliența este direct proporțională cu o stimă de sine autentică, sănătoasă, care își are rădăcinile în atașamentul față de o bază sigură, adică o persoană care oferă copilului un sentiment de protecție și de confort sau în atașamentul emoțional față de un obiectiv sau proiect”.

Astfel trebuie privite resursele unei persoane. Este important să le înțelegem componentele și ceea ce aduc ele unei persoane pentru a ști cum să o ajutăm să le utilizeze și să-și reconstruiască resursele interne și externe după un eveniment dificil.

REZILIENȚA PSIHOLICĂ este capacitatea de a face față mental sau emoțional unei crize sau de a reveni rapid la starea psihică de dinaintea crizei. [1] Reziliența există atunci când persoana folosește „proces și comportamente mentale în promovarea calităților personale și în protejarea sinelui de efectele negative potențiale ale factorilor de stres”. [2] În termeni mai simpli, reziliența psihologică există la persoanele care au capacități psihologice și comportamentale care le permit să rămână calmi în timpul crizelor/haosului și să treacă peste incident fără consecințe negative pe termen lung.

Sursă: https://en.wikipedia.org/wiki/Psychological_resilience

Am legături

(Re)construiesc relații. Îmi construiesc încrederea în mine și în ceilalți, un sentiment de apartenență și de recunoaștere. Mă iubesc pe mine și mă simt iubit de părinți, de familie, de prieteni, de profesori, de comunitate.

Pot acționa

(Re)încep activități într-un spațiu liniștitor, pentru a-mi reconstrui încrederea și abilitățile, a lua inițiativă. Mă simt capabil să fac față școlii, muncii, hobby-urilor și activităților zilnice.

Sunt unic

Port în mine valorile, convingerile culturale și familiale care alcătuiesc identitatea mea și care dau sens vieții mele. Îmi fac planuri, mă dezvolt personal și dau sens mediului înconjurător pentru a-mi crește respectul de sine, încrederea în sine și simțul responsabilității.

Activitatea 6.2. Protecție și factori de risc în consolidarea rezilienței tinerilor

Instrucțiuni:

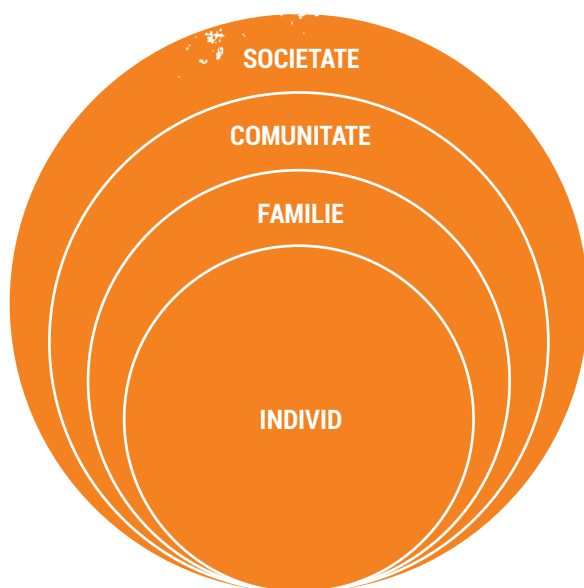
Activitate de grup Protecție și factori de risc (20 min)

Participanții formează grupuri de câte trei și aleg un caz pentru a analiza un copil care se confruntă cu o situație de risc într-un club sportiv.

Identificați resursele situației individuale și familiale ale copilului, făcând referire la lista factorilor de protecție și de risc. În total, discutați despre diferenții factori și caracteristici ale copiilor care sunt rezilienți sau nu. Găsiți modalități de a-i ajuta pe acești copii să facă față situațiilor dificile.

Modelul socio-ecologic de protecție a copilului

Copiii nu există în izolare! Dacă cineva privește modelul psihosocial al unei persoane atunci când interacționează cu diferitele niveluri ale mediului său, la fiecare nivel există factori de protecție corespunzători care formează baza resurselor interne și externe ale unei persoane.

Factori de risc cu impact negativ asupra rezilienței:

- Experiență de separare și de pierdere;
- Secrete de familie despre dispariții și decese;
- Experiență înspăimântătoare violentă;
- Amenințare continuă de violență;
- Persoană responsabilă sau tutore necunoscut sau incapabil să creeze un mediu suportiv;
- Tensiuni familiale;
- Condiții de viață dificile și lipsa accesului la servicii/nevoi de bază;
- Lipsa ocaziei de a se juca;
- Rasism și ostilitate;
- Sărăcie;
- Dizabilități.

Cercetările arată că factorii de risc sunt cumulativi, adică majoritatea copiilor se pot adapta la unul sau doi dintre factorii menționați mai sus, dar atunci când sunt prezenți trei sau patru, au dificultăți mult mai mari.

Unele caracteristici ale copiilor rezilienți care au beneficiat de factori de protecție și au dezvoltat resurse interne și externe:

- Sunt competenți social în interacțiunea adult/copil;
- Sunt independenți, cer ajutor dacă este necesar;
- Vorbesc liber;
- Sunt curioși, își explorează împrejurimile;
- Se joacă activ;
- Se adaptează la schimbare, sunt încrezători în capacitatea lor de a prelua controlul asupra anumitor aspecte ale vieții lor;
- Sunt implicați în activități, au hobby-uri și talente.

Modulul 7. Leadership în siguranța copilului

Obiectivele modului:

- Înțelegerea modelelor de leadership și a modalităților de utilizare a acestora atunci când promovați practicile de siguranță și protecția copilului, recunoscând în același timp importanța relațiilor de încredere și a comunicării armonizate.

Aspectele legate de leadership nu ar trebui să fie complicate. A conduce este o activitate naturală, normală a omului, care face parte din noi toți. Nu ai nevoie de un anumit coeficient de inteligență sau de vreun titlu pentru a fi lider. Însă ai nevoie de ceva: să fii în stare. Trebuie să ai o ambiție, un vis sau un obiectiv pentru echipa ta, sau pentru organizația ta, pentru colegi sau pentru tine și trebuie să ții la el.⁶

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
7.1. Model de leadership Vizualizare-Angajarea celorlalți-Implementare	Prezentare Discuție în grup Lucru în echipă	10 min 15 min 10 min	Foaie de lucru 7.1. Chestionar Vizualizare - Angajarea celorlalți - Implementare cu privire la safeguarding www.futureengagedeliver.com
7.2. Deveniți o bază sigură pentru ceilalți	Exercițiu de autoevaluare Lucru în echipă Prezentare	15 min	Foaie de lucru 7.2 Leadership - Studiu de caz Foaie de lucru 7.3. Baza de securitate Foaie de lucru 7.4. - Principii pentru sintonizare.

⁶ Ratcliffe, S. (2010). Leadership Plain and Simple, Financial Times Prentice Hall

Activitatea 7.1. Modelul de Leadership al lui Steve Radcliffe Vizualizare - Angajarea celorlalți - Implementare

Instrucțiuni:

Scurtă introducere în modelul de leadership al lui Steve Radcliffe – Vizualizare – Angajarea celorlalți – Implementare.

Modelul a fost în mod constant catalizatorul liderilor care au dorit să accelereze propria lor creștere și a altora. **Are 3 pași și este foarte simplu.**

În primul rând, leadership-ul începe întotdeauna cu Vizualizarea.

Liderii puternici și eficienți sunt ghidați de viitorul pe care și-l doresc. Mai mult decât atât, forța lui crește atunci când viziunea sa este puternic conectată cu motivația.

În al doilea rând, dacă doriți ajutorul altora pentru a crea acel viitor, va trebui să-i Angajați/implicați.

Mulți lideri consideră că, pentru a obține ce este mai bun de la ceilalți, este suficient ca ei să-și „transmită” ideile sau dorințele. Nu este așa.

Și în al treilea rând, în etapa de Implementare, faci lucrurile să se întâmple. Aici își au locul performanța, execuția, rezultatele. Leadershipul nu se oprește la „viziune” sau la „echipă”. Se încheie cu Implementarea.

Jim Kouzes a definit leadership-ul ca pe o relație: **”Este relația dintre cei care aspiră să conducă și cei care îi urmează.”**

John Childress a subliniat **importanța dezvoltării abilității de a forma relații în așa fel încât oamenii să facă mult mai multe lucruri, mult mai repede.**

Activitatea 7.2. Deveniți o bază sigură pentru ceilalți

Instrucțiuni:

Explicați cursanților ce înseamnă să fii o bază de securitate ca lider. Baza de securitate reprezintă „o persoană, un loc, un bun sau un obiect care oferă un sentiment de protecție, siguranță și grijă și care oferă o sursă de inspirație și de energie pentru a îndrăzni, a explora, a-ți asuma riscuri și a căuta provocări”.

1. Înmânați cursanților Foaia de lucru 7.2. Leadership – Studiu de caz

Discutați comportamentul instructorului de zbor din punctul de vedere al leaderului ca bază sigură pentru ceilalți.

2. Înmânați cursanților Foaia de lucru 7.3. Baza de securitate

Invitați cursanții să împărtășească în grupuri mici o situație de safeguarding în care s-au confruntat cu o provocare sau cu o dificultate și să bifeze în tabel ce i-a ajutat, respectiv ce i-a împiedicat să fie o bază de siguranță pentru copii.

Concluzie:

Relațiile profesionale de bună calitate sunt esențiale pentru a oferi copiilor cele mai bune rezultate în ceea ce privește siguranță și bunăstarea.

Modulul 8. Teorii privind siguranța și protecția copilului

Obiectivele modului:

- Înțelegerea și aplicarea celor mai recente cercetări și teorii în siguranța și protecția copilului în sport și explorarea situațiilor de abuz folosind instrumente adecvate și povești reflexive.
- Înțelegerea principalelor stiluri de atașament și a modului în care acestea influențează tipurile de relații pe care copilul tinde să le formeze în continuare în viața sa.
- Cunoașterea scalei graduale de îngrijire și elaborarea profilului de îngrijire în munca dvs. cu copiii în medii sportive și recreative.
- Familiarizarea cu etapele de dezvoltare a copilului și ACE (Experiențe Adverse din Copilărie).

În procesele noastre de creștere, există momente speciale numite crize de dezvoltare, în care au loc tranziții majore între două etape ale vieții. Ființa umană trebuie să aibă bagajul necesar pregătit pentru a efectua această schimbare, ceea ce îi permite să avanseze pe calea dezvoltării personale.⁷

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
8.1. Stiluri de atașament	Reflecție individuală Discuție în grup Prezentare	30 min	Slide-uri
8.2. Teorii ale dezvoltării copilului	Exerciții de grup Prezentare Activitate în perechi	30 min	Foaie de lucru 8.1. Scala Graduală de Îngrijiri (GCP Scale)
8.3. Introducere în Neuroștiințe	Discuții de grup Prezentare Poveste metaforică Rezumat și auto-reflecție	30 min	Slide-uri

⁷ Montanaro S.Q., Understanding the Human Being, Chapter 11: The Developmental Crisis of the first three years of Life, retrieved on 01.07.2020 from <https://montessoriguide.org/understanding-the-human-being>

Activitatea 8.1. Stilurile de atașament

Instrucțiuni

Explicați pe scurt cursanților că acest modul este important deoarece explorează teoriile despre dezvoltarea copilului, atașamentul și neuroștiințele.

Pentru a avea o legătură bună cu copiii și tinerii, participanții la curs trebuie să fie conștienți de importanța stadiului de dezvoltare al copilului, de stilul său de atașament și de capacitatea de a se conecta cu alții și de a construi relații sănătoase. Toate acestea se formează în principal la începutului vieții copilului și explică modul său de a se comporta în prezent și în viitor.

De asemenea, oferă indicații despre cum să procedați mai bine ca antrenor pentru a spori bunăstarea copilului.

Stiluri de atașament

După explicațiile cu privire la fiecare stil de atașament, cursanții vor fi invitați să urmărească un scurt film cu un studiu de caz și să discute în perechi despre ceea ce au observat despre personaje și despre tipul de atașament dezvoltat.

Atașamentul este descris ca o conexiune psihologică de lungă durată cu o persoană semnificativă, cu care îți face plăcere să interacționezi și îți aduce alinare în perioadele de stres. Calitatea atașamentului este extrem de importantă în dezvoltare. (Bowlby, J. (2008). Attachment. Basic books)

STUDIUL RELAȚIILOR UMANE

Atașament sigur

Percepția copilului: „Adulții sunt de încredere și de ajutor”

Cum gândește copilul:

„Știu că pot avea încredere în tine că îmi vei satisface nevoile; ești aici pentru mine. Îmi este ușor să am încredere în tine și în ceilalți. Nu-mi place când pleci și vreau să te găsesc aici când mă întorc. Mi-e bine când ești cu mine sau când îți faci de lucru în preajma mea. Și ție îți este ușor să relaționezi cu mine.”

Evitant (nesigur)

Percepția copilului: „Adulții te resping sau sunt intruzivi.”

Cum gândește copilul:

„Când suntem împreună, trebuie să te evit și să te ignor. Voi avea singur grijă de mine. Nu îți voi cere ajutorul indiferent de problemele pe care le am. Știu că nu e bine să fii emoțional. Dragoste? Îngrijire? De ce aș avea încredere în tine? Habar n-ai de ce am nevoie.”

Ambivalent (nesigur)

Percepția copilului: „Adulții sunt imprezvizibili, uneori sunt grijulii și alteori nu.”

Cum gândește copilul:

„Trebuie să atrag atenția asupra mea pentru a te face să mă observi și pentru a mă asigura că îmi satisfaci nevoile, chiar dacă doar unele dintre ele. Nu mă pot baza pe tine că îți vei da seama de ce am nevoie și când. Uneori vei simți că sunt prea direct, dar trebuie să înțelegi că nu suport să fiu ignorat - asta mă îngrozește. Vreau confort, dar când îl obțin, nu mă ajută.”

Dezorganizat (nesigur)

Percepția copilului: „Adulții sunt când înfricoșători, fiind agresivi, fie îngroziți ei înșiși, deoarece par atât de speriați sau de neajutorați de cele mai multe ori.”

Cum gândește copilul:

„Nu știu dacă să mă apropii de tine sau să fug de tine. Tu și ceilalți mă faceți să fiu confuz. Sunt rău. Sunt înspăimântat. De ce ar trebui să am încredere în tine? Dar am și nevoie de tine uneori. Trebuie să rămân în control și să fiu pregătit. Cine știe ce se va întâmpla în continuare.”

„Este ca și cum ai muri de foame, dar în față ai un „tort otrăvit”. (Hopkins, 1990)

Instrucțiuni

În grupuri mici de câte patru, participanții sunt invitați să utilizeze Foaia de lucru **8.1. Scala Graduală de Îngrijiri (GCP Scale)** pentru a evalua relația

copil-părinte în cazul lor/sau un caz cu care sunt familiarizați. Explicați legătura cu subiectul general privind siguranța și protecția copilului.

Activitatea 8.2. Dezvoltarea copilului

Instrucțiuni

- Prezentați filmul cu Noah grupului.
<https://www.youtube.com/watch?v=YeZeXb-MY-s>
- Discutați despre dezvoltarea lui Noah.
- Descrieți principalele teorii privind dezvoltarea copilului. **Explicați legătura cu subiectul privind siguranța și protecția copilului.**

Pe măsură ce copiii interacționează cu lumea din jurul lor, ei adaugă continuu cunoștințe noi, se bazează pe cunoștințele existente și își adaptează ideile deținute anterior pentru acumularea de noi informații.

„Copiii nu sunt mai puțin inteligenți decât adulții, pur și simplu gândesc diferit.” (Piaget, 1969, Psihologia copilului)

DEZVOLTAREA COPILULUI

Vârsta	Fizic	Cognitiv	Social	Emoțional
0-1	De la târât la mers	Explorează, este curios Gândire simbolică	Condus de părinte Joc solitar	Confort din partea adultului Anxietate de separare Încredere și siguranță
1-5	Abilități motorii mai complexe	Verbalizează Memorie, imaginație	Interacțiuni Joc comun Face pe plac adulților	Stimă de sine Gestionează emoțiile Anxietate

DEZVOLTAREA COPILULUI

Vârsta	Fizic	Cognitiv	Social	Emoțional
5-12	Abilități motorii grosiere și fine Începutul pubertății	Își exprimă punctul de vedere Acțiuni concrete Causalitate	Prietenii Corect vs. greșit Reguli, moralitate	Dorește să facă bine Gestionează frustrările Sensibil la critică
12-16	Adaptarea la schimbările fizice Pubertate	Formulează ipoteze Își dă seama de anumite lucruri, ia decizii Rezolvarea de probleme	Ghidat de grupul de colegi Loialitate față de colegi Autorevelare Moralitate	Conștient de sine Imaginea corporală Asumarea riscului Punerea la îndoială a identității

Experiențe adverse din copilărie (ACE – Adverse Childhood Experiences)

ACE sunt evenimente potențial traumatice care apar în copilărie (0-17 ani).

De exemplu:

- experiențe legate de violență, abuz sau neglijare;
- asistarea la violență în casă sau în comunitate;
- sinuciderea sau tentativa de sinucidere a unui membru al familiei.

De asemenea, în ACE intră și aspecte ale **mediului copilului** care îi pot submina sentimentul de siguranță, stabilitate și conexiune, cum ar fi creșterea într-o familie în care:

- se consumă droguri;
- există probleme de sănătate mentală;
- apare instabilitate din cauza separării părinților sau a detenției vreunui membru al familiei.

ACE determină probleme cronice de sănătate, boli mintale și abuz de substanțe la vârsta adultă. ACE pot avea, de asemenea, un impact negativ asupra educației și a oportunităților de muncă. Cu toate acestea, ele pot fi prevenite.

ACE sunt frecvente. Aproximativ 61% dintre adulții chestionați din 25 de state au raportat că au experimentat cel puțin un tip de ACE și aproape 1 din 6 au raportat că au experimentat patru sau mai multe tipuri de ACE.

Prevenirea ACE ar putea reduce multe probleme de sănătate. De exemplu, până la 1,9 milioane de cazuri de boli de inimă și 21 de milioane de cazuri de depresie ar fi putut fi evitate prin prevenirea ACE.

Unii copii prezintă un risc mai mare decât alții. Femeile și grupurile minoritare rasiale/etnice au prezentat un risc mai mare deoarece au experimentat peste patru tipuri de ACE.

ACE sunt costisitoare. Costurile economice și sociale pentru familii, comunități și societate totalizează sute de miliarde de dolari în fiecare an.

ACE pot avea efecte negative de durată asupra sănătății, bunăstării și șanselor. Aceste experiențe pot crește riscul de automutilare, de boli cu transmitere sexuală, de probleme de sănătate a mamei și copilului, de sarcină în adolescență, de implicare în traficul sexual și o gamă largă de boli cronice și cauze de deces, cum ar fi cancerul, diabetul, bolile de inimă și sinuciderea. ACE și condițiile asociate, cum ar fi locuirea în cartiere cu resurse insuficiente sau segregate rasial, mutatul cu locuința dintr-un loc în altul și confruntarea cu nesiguranța alimentară pot provoca stres toxic (stres prelungit sau extins). Stresul toxic datorat ACE poate schimba dezvoltarea creierului și poate afecta atenția, luarea deciziilor, învățarea și răspunsul la stres.

<https://www.cdc.gov/violenceprevention/cestudy/index.html>

Activitatea 8.3. Introducere în neuroștiințe

Instrucțiuni:

Prezentați pe scurt principalele descoperiri ale neuroștiințelor în ceea ce privește dezvoltarea creierului și modalitățile de a-i îmbunătăți capacitățile și conexiunile neuronale. **Explicați legătura cu siguranța și protecția copilului.**

Primii ani ai vieții unui copil sunt foarte importanți pentru sănătatea și dezvoltarea ulterioară. Unul dintre principalele motive este rapiditatea cu care crește și se dezvoltă creierul în primii ani de copilărie. Deși creierul continuă să se dezvolte și să se transforme și la maturitate, primii 8 ani constituie o bază pentru învățarea ulterioară, sănătate și succes în viață.

Dezvoltarea creierului depinde de mulți factori, nu doar de gene, cum ar fi:

- alimentație adecvată începând cu sarcina;
- expunerea la toxine sau infecții;
- experiențele copilului cu ceilalți și cu lumea, în general.

Educarea și îngrijirea ce răspund nevoilor copilului sunt cheia dezvoltării sănătoase a creierului. Experiențele pozitive sau negative modelează dezvoltarea copilului și pot avea efecte pe tot parcursul vieții.

Cercetări recente demonstrează că modul în care un părinte se comportă cu bebelușului său în primii trei ani de viață are un impact direct asupra modului în care se dezvoltă creierul bebelușului. Acesta este fundamentul modului în care creierul va funcționa pe măsură ce copilul crește și devine adult. Dacă creierul unui bebeluș se dezvoltă sănătos, el are mai multe șanse să fie fericit și să aibă succes când va fi mare.

Kate Cairns dezvoltă abordarea Five to Thrive. Succesul five to thrive se bazează pe faptul că nu este un program rigid, unic pentru toți. El este mai degrabă o serie de resurse, instrumente și conținuturi de formare ce ajută la adaptarea celei mai potrivite strategii nevoilor și obiectivelor.

Elementul central al abordării five to thrive este setul de cinci activități cheie:

RĂSPUNDE · ÎMBRĂȚIȘEAZĂ · RELAXEAZĂ-TE · JOACĂ-TE · VORBEȘTE

Acestea sunt „cărămizile” din care se construiește un creier sănătos. Cele cinci elemente au fost extrase din cercetarea proceselor de atașament și de armonizare care creează legături între copiii mici și cei care îi îngrijesc.

<https://fivetothrive.org.uk>

Modulul 9. Recunoașterea abuzului

Obiectivele modului:

- Cunoașterea semnelor tipice pentru abuz;
- Înțelegerea consecințelor abuzului asupra copiilor; identificarea tipurilor principale de abuz;
- Informare cu privire la pașii care trebuie urmați în cazul apariției unei situații legate de siguranța și protecția copilului (cele 5 reguli de aur).

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
9.1. Statistici cu privire la abuz	Prezentare	10 min	Slide-uri
9.2. Tipuri de abuz	Exerciții de grup (identificarea tipurilor de abuz în sport) Prezentare	30 min	<ul style="list-style-type: none">• Videoclipul despre povestea lui Alex• Videoclipul despre povestea lui Tom (v.Bibliografie)• Videoclipuri educaționale pentru antrenori ce descriu situații abuzive Play Sport Stay safe
9.3. Cei 5 "R" – Regulile de aur	Prezentare Discuții de grup Rezumat și auto-reflecție	30 min	

9.1. Statistici cu privire la abuz

La nivel mondial:

La nivel mondial, 3 din 4 copii mici (300 de milioane) sunt supuși în mod regulat disciplinării violente de către îngrijitorii lor.

La nivel mondial, aproape 13 milioane (puțin mai mult de 1 din 3) elevi cu vârste cuprinse între 13 și 15 ani sunt victime ale hărțuirii.

În 38 de țări cu venituri mici și medii, aproape 17 milioane de femei adulte au raportat că au fost forțate să facă sex în copilărie.

La nivel mondial, în jur de 15 milioane de adolescente cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani au fost forțate să facă sex în timpul vieții; în anul 2016, numărul acestor fete s-a ridicat la 9 milioane.

9 din 10 adolescente care au suferit sex forțat au raportat că au fost victimele cuiva apropiat/cunoscut lor.³

Această statistică a fost culeasă la data de 01.07.2020 de pe site-ul https://www.unicef.org/publications/files/Violence_in_the_lives_of_children_and_adolescents.pdf

Europa:

În 28 de țări din Europa, aproximativ 2,5 milioane de femei tinere raportează experiențe de violență sexuală cu și fără contact înainte de vârsta de 15 ani.

Aproximativ unul din cinci copii din Europa sunt victime ale unei forme de violență sexuală; Aceasta include atingere sexuală, viol, hărțuire, grooming, exhibiționism, exploatare prin prostituție și pornografie, extorcere și constrângere sexuală online.

Marea majoritate a copiilor sunt victime ale oamenilor în care au încredere. Între 70% și 85% dintre copii își cunosc agresorul de dinainte.

Unii copii nu sunt capabili să recunoască abuzul: copiii foarte mici sau copiii cu dizabilități. Aproximativ

1/3 din copiii abuzați nu spun niciodată nimănui ce au pățit.

Unele dintre motivele tăcerii sunt

- a) teama de a nu fi crezuți sau teama de consecințe: represalii și posibil impact asupra familiei, carierei abuzatorului, reputației;
- b) rușine și vinovăție;
- c) copiii nu știu cui să spună;
- d) sportivii trebuie să fie puternici; vulnerabilitatea este considerată o slăbiciune;
- e) unii copii cred că sunt într-o relație de dragoste. 4

Date culese la data de 01.07.2020 de pe: <https://www.coe.int/en/web/human-rights-channel/stop-child-sexual-abuse-in-sport>

9.2. Tipuri de abuz

Violența asupra copilului reprezintă un concept complex și integrator pentru diversele forme de abuz fizic, verbal, emoțional, sexual, neglijare, exploatare economică/exploatare prin muncă, exploatare sexuală, răpire și/sau dispariție, migrație în situații de risc, trafic, violență prin internet etc., raportându-se la toate mediile cu care copilul se află în relație: familie, instituții de învățământ, medicale, de protecție, medii de cercetare a infracțiunilor și de reabilitare/detenție, internet, mass-media, locuri de muncă, medii sportive, comunitate etc.

Violența asupra copilului reprezintă forme de rele tratamente produse de către părinți sau de orice altă persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare actuală sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea, demnitatea și moralitatea. În funcție de caracteristicile și de gravitatea faptei, violența asupra copilului antrenează răspunderea civilă, disciplinară sau penală a făptuitorului/agresorului.

Principalele forme de violență asupra copilului sunt: abuzul, neglijarea, exploatarea și traficul de copii.

ABUZ AL COPILULUI înseamnă orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de responsabilitate, încredere sau de autoritate față de copil, prin care viața, dezvoltarea normală fizică, mintală, spirituală, morală și socială, integritatea

corporală și sănătatea fizică și mintală a copilului sunt puse în pericol. (Legea 272/2004 cu completările și modificările ulterioare).

O persoană poate abuza un copil agresându-l ea însăși sau prin incapacitatea sa de a preveni acțiunile agresive ale altor persoane la adresa copilului (de exemplu prin nesupravegherea corectă a copiilor sau prin neasigurarea nevoilor sale de bază). Abuzul poate îmbrăca diferite forme și include abuzul fizic, emoțional/psihologic, abuzul sexual, neglijarea și exploatarea.

ABUZUL FIZIC

Definiție: Abuzul fizic constă în vătămarea corporală a copilului în cadrul interacțiunii, singulară sau repetată, cu o persoană aflată în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu acesta, fiind un rezultat al unor acte intenționate care produc suferință copilului în prezent sau în viitor.

Semne: Cei mai mulți copii prezintă tăieturi și vânătăi ca urmare a evenimentelor zilnice prin care trec. Leziunile ar trebui să fie întotdeauna interpretate în funcție de istoricul medical și social al copilului, de stadiul de dezvoltare și de explicația dată. Cele mai multe vânătăi accidentale se văd pe protrușurile osoase ale corpului. Leziunile inexplicabile sau incompatibile cu explicația dată ori vizibile pe părțile moi ale corpului în care leziunile accidentale sunt mai puțin frecvente sunt indicatori importanți ai abuzului.

Comportamentul copilului se modifică, în sensul că acesta se teme să-i fie abordați părinții pentru o explicație, devine retras, tresare când este abordat sau atins, ori are izbucniri temperamentale severe ori un comportament agresiv.

ABUZUL EMOȚIONAL

Definiție: Abuzul emoțional constă în expunerea repetată a copilului la situații al căror impact emoțional depășește capacitatea sa de integrare psihologică. În mod concret, aceste acte pot fi umiliri verbale și nonverbale, intimidări, amenințări, terorizări, restrângeri ale libertății de acțiune, denigrări, acuzații nedrepte, discriminări, ridiculizări și alte atitudini ostile sau de respingere față de copil.

Abuz este maltratarea emoțională de durată a unui copil, care provoacă efecte grave și adverse asupra dezvoltării sale emoționale. Copilului i se transmite sentimentului că este inutil sau neiubit, inadecvat sau este apreciat numai în măsura în care satisface nevoile altei persoane. Copilul nu are șansa de a-și exprima opiniile, este redus la tăcere în mod deliberat sau luat în derâdere atunci când încearcă să comunice. Adultul are așteptări nepotrivite din punct de vedere al vârstei și dezvoltării copilului, care se manifestă ori prin cerințe care depășesc capacitatea de dezvoltare a unui copil, ori supraprotecție și limitarea explorării și a învățării sau împiedicarea participării copilului la interacțiuni sociale normale. Tot despre abuz emoțional este vorba și când cineva este hărțuit (inclusiv cibernetic); este orice acțiune ce produce spaimă copilului și îl face să simtă că este în permanență în pericol. Exploatarea sau coruperea copiilor intră tot în această categorie. Abuzul emoțional este prezent în toate formele de rele tratamente aplicate copilului, deși poate avea loc și de sine stătător.

Dacă abuzul emoțional este repetitiv și susținut, duce la afectarea diverselor paliere ale psihicului copilului (de exemplu, structura de personalitate, afectele, cognițiile, adaptarea, percepția), devenind abuz psihologic, care are consecințe mai grave decât abuzul emoțional și pe termen lung asupra dezvoltării copilului.

Semne: Abuzul emoțional este foarte dificil de măsurat, deoarece adesea nu există semne fizice evidente ale abuzului sau ale neglijării emoționale, dar este posibil să observați semne în acțiunile sau în emoțiile exprimate de copil. Modificările comportamentului care pot indica abuz emoțional

includ comportamentul nevrotic, de exemplu proastă dispoziție, răsucirea părului, legănat, frica de a greși, auto-vătămare sau frica de a fi abordat părintele cu întrebări despre comportamentul copilului.2

Schimbările de dispoziție și în manifestarea emoțiilor fac parte din normalitatea creșterii și dezvoltării, de aceea poate fi dificil să-ți dai seama dacă un copil este abuzat emoțional sau nu.

Copiii abuzați emoțional:

- pot folosi un limbaj, pot acționa într-un fel sau demonstra că știu lucruri pe care nu te-ai aștepta
- să le știe la vârsta lor;
- se luptă să-și controleze emoțiile prea puternice
- sau să nu aibă explozii temperamentale;
- nu par în relații bune cu părinții lor, sau dimpotrivă, nu fac nimic fără aceștia;
- nu au abilități sociale, nu au prieteni (sau au prea puțini).

ABUZUL SEXUAL

Este o formă de abuz ce implică forțarea sau atragerea unui copil sau a unui tânăr în activități sexuale, fără a implica neapărat un nivel ridicat de violență, indiferent dacă copilul este sau nu conștient de ceea ce se întâmplă. Poate fi vorba despre contact fizic, inclusiv asalt prin penetrare (de exemplu viol sau sex oral) sau acte fără penetrare, cum ar fi masturbarea, sărutarea, frecarea și atingerea pe sub haine. Tot abuz sexual este și dacă activitățile nu prezintă contact, cum ar fi implicarea copiilor în privirea sau producerea de imagini sexuale, vizionarea activităților sexuale, încurajarea copiilor să se comporte în moduri neadecvate din punct de vedere sexual sau ademenirea unui copil ca fază pregătitoare a abuzului (inclusiv prin internet). Abuzul sexual nu este comis exclusiv de către bărbații adulți. Femeile, precum și alți copii comit acte de abuz sexual.

Abuzul sexual reprezintă implicarea unui copil sau a unui adolescent minor dependent și imatur din punctul de vedere al dezvoltării psihosexuale în activități sexuale pe care nu este în măsură să le înțeleagă, care sunt nepotrivite pentru vârsta sa ori pentru dezvoltarea sa psihosexuală, activități sexuale pe care le suportă fiind constrâns prin violență sau seducție.

În această categorie pot intra: molestarea sexuală, expunerea copilului la injurii sau limbaj cu conotație sexuală, precum și atingerea copilului în zonele erogene cu mâna sau prin sărut, indiferent de vârsta

copilului; situațiile care duc la satisfacerea nevoilor sexuale ale unui adult sau ale unui alt copil care se află într-o poziție de responsabilitate, putere ori în relație de încredere cu copilul victimă; atragerea sau obligarea copilului la acțiuni obscene; expunerea copilului la materiale obscene sau furnizarea de astfel de materiale acestuia etc.

Adulții care folosesc copiii pentru a-și satisface propriile nevoi sexuale abuzează atât fete, cât și băieți de toate vârstele. De obicei, în cazurile de abuz sexual, comportamentul copilului este cel care atrage atenția în special, deși pot fi prezente și semne fizice. Copiii care relatează despre abuzuri sexuale o fac în speranța acestora să înceteze. Prin urmare, este important să fie ascultați și luați în serios.

Semne: Copiii abuzați sexual:

Stau departe de anumite persoane:

- evită să rămână singuri cu diverse persoane, cum ar fi membrii familiei sau prietenii;
- par înspăimântați de o persoană sau sunt reticenți în socializare cu aceasta.

Arată un comportament sexual inadecvat vârstei lor:

- unii dintre copii devin activi sexual la o vârstă fragedă;
- au comportamente care frizează promiscuitatea; folosesc un limbaj sexual sau cunosc informații la care nu te-ai aștepta.

NEGLIJAREA

Definiție: privare repetată a asigurării nevoilor de bază fizice sau psihice ale copilului, ceea ce poate duce la tulburarea gravă a dezvoltării fizice sau cognitive a copilului.

Neglijarea, în mediul sportiv, se poate prezenta sub mai multe forme: neglijarea alimentară - privarea de hrană, absența mai multor alimente esențiale pentru creștere, mese neregulate, alimente nepotrivite sau administrate necorespunzător vârstei copilului; neglijarea igienei - lipsa igienei corporale; neglijarea medicală - absența îngrijirilor necesare, omiterea vizitelor de control medical, neaplicarea tratamentelor prescrise de medic, neprezentarea la programe de recuperare; neglijarea educațională - substimulare, instabilitatea sistemului de pedepse și recompense; neglijarea emoțională - lipsa atenției, a contactelor fizice, a semnelor de afecțiune, a cuvintelor de apreciere.

Neglijarea poate fi dificil de identificat, de aceea profesioniștii nu ajung să ia măsuri din timp pentru a proteja un copil.

Dacă întâlnim unul dintre semnele sau simptomele de mai jos nu înseamnă neapărat că un copil este neglijat. Dar dacă se constată existența mai multor semne, pe termen lung, atunci acest fapt ar putea indica o formă de neglijare.

Activitatea 9.3. Cei 5 "R" – Regulile de aur

Se consideră semne tipice de abuz atunci când copiii:

- au leziuni fizice inexplicabile, inclusiv vânătăi și răni, cum ar fi arsuri de țigări sau semne de auto-vătămare, cum ar fi cicatrici de la tăiere sau durere la mers;
- au o boală inexplicabilă/constantă, de ex. tulburări de stomac, dificultăți de a mânca;
- își schimbă brusc comportamentul sau starea de spirit (devin brusc agresivi, retrași sau timizi);
- evită anumite persoane sau situații;
- devin foarte secretoși, de ex. încetează să mai povestească ce se întâmplă în viața lor sau încetează brusc să vorbească când adulții intră;

- încearcă să se sinucidă;
- se demoralizează constant, de ex. spun că sunt inutili sau buni de nimic;
- se izolează /nu se amestecă cu ceilalți din echipă;
- spun că ei sau colegii lor de echipă sunt abuzați sau vătămați.

Se consideră semne tipice de abuz atunci când adulții:

- selectează preferențial pe unul sau mai mulți copii;
- selectează unul sau mai mulți copii pentru „tratament special”, fie ca favoriți, fie pentru a fi pedeapsiți;

- sunt interesați mai mult de rezultat decât dacă copilul este fericit și dacă se simte bine;
- sunt foarte critici cu un copil;
- folosesc un limbaj care nu este adecvat, de ex. discută despre aspectul fizic al unei fete de o manieră sexuală;
- nu respectă intimitatea copiilor, de ex. în vestiare;
- nu sunt preocupați de ceea ce fac sau nu îi interesează unde se află copiii;
- nu respectă liniile directoare și codurile de conduită;
- relatează că au fost martorii unei scene de abuz asupra unui copil sau sunt îngrijorați de o situație.

CE TREBUIE SĂ FACEȚI DACĂ APARE O SITUAȚIE LEGATĂ DE SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI	
REGULILE DE AUR	
CE SĂ FACEȚI	CE SĂ NU FACEȚI
<p>RECUNOAȘTEȚI Fiți conștient și nu ignorați.</p>	<p>Nu încercați să investigați acuzațiile de abuz. Rolul dvs. este să recunoașteți semnele unei posibile vătămări sau pur și simplu să ascultați copilul și să luați măsuri de referire către serviciile existente.</p>
<p>RĂSPUNDEȚI Acționați în siguranță: asigurați-vă că acțiunile dvs. nu pun copilul într-un pericol și mai mare. Acționați rapid dacă aveți suspiciuni în ceea ce privește siguranța copilului.</p>	<p>Nu încercați să investigați acuzațiile de abuz. Rolul dvs. este să recunoașteți semnele unei posibile vătămări sau pur și simplu să fiți receptivi atunci când copilul își spune povestea.</p>
<p>ÎNREGISTRAȚI Notați ceea ce s-a spus și/sau ceea ce ați văzut.</p>	<p>Nu încercați să investigați acuzațiile de abuz. Rolul dvs. este să recunoașteți semnele unei posibile vătămări sau pur și simplu să fiți receptivi atunci când copilul își spune povestea.</p>
<p>RAPORTAȚI responsabilului cu siguranța și protecția copilului în 24 de ore sau imediat în caz de urgență.</p>	<p>Nu copleșiți copilul cu întrebări. Întrebați doar cât este nevoie pentru a vă da seama dacă există motiv de îngrijorare și pentru a putea transmite mai departe detaliile incidentului.</p>
<p>URMĂRIȚI CAZUL în caz de pericol imediat, contactați serviciile de urgență. Adresați-vă responsabilului de protecția copilului care este obligat să completeze un formular.</p>	<p>Nu copleșiți copilul cu întrebări. Întrebați doar cât este nevoie pentru a vă da seama dacă există motiv de îngrijorare și pentru a putea transmite mai departe detaliile incidentului.</p>

Modulul 10. Contexte de risc pentru siguranța copiilor în medii sportive și recreaționale

Obiectivele modului:

- Demonstrarea, prin discuții și exemple practice, a unei înțelegeri avansate a problemelor actuale privind siguranța și protecția copilului; transferul cunoștințelor la practică prin reflecție;
- Familiarizarea cu contextele de risc în sport;
- Exerciții de recunoaștere și răspuns adecvat, conștientizarea faptului că vocea copilului este esențială pentru practica de safeguarding.

„Când este dezvăluit un abuz sexual asupra unui copil, se constată adesea că și alți adulți (care nu l-au abuzat) aveau cunoștință că se petrece abuzul, dar nu au acționat”⁷

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
10.1. O amintire din copilărie	Exercițiu – reflecție Exercițiu pe perechi Discuții de grup	15 min	
10.2. Contexte de risc în mediul sportiv	Lucru pe echipe Discuții de grup Prezentare Sumarizare	60 min	Anexa - Politica și procedurile de safeguarding Slide-uri
10.3. Reflecție – Ce ne împiedică să acționăm		10 min	

⁷ Hartill, M. (2011). The sexual subjection of boys in organised male-sport. Unpublished doctoral thesis, Edge Hill University

Activitatea 10.1. O amintire din copilărie

Pentru a introduce acest subiect, cursanții sunt rugați să reflecteze asupra copilăriei lor și să identifice o situație de risc pe care au trăit-o pe când activau într-un club sportiv.

Vor reflecta asupra situației, vârstei pe care o aveau și a relației cu persoanele semnificative la vremea aceea.

Cursanții își vor împărtăși, în perechi, reflecțiile. Apoi, în grupul mare, vor explora împreună tema importanței ascultării copilului cu care interacționează în munca lor de zi cu zi.

Prin activități sportive și recreative, copiii își fac prieteni, aparțin unui grup social, se distrează și se mențin în formă. Dacă în copilărie ajung să-ți fie dragi activitățile sportive, este foarte probabil să continui să faci sport pe tot parcursul vieții. Prin jocul corect, munca în echipă, angajament, activitățile sportive contribuie la dezvoltarea unor abilități de viață și la identificarea valorilor personale.

De aceea, activitățile sportive și recreative trebuie să fie o experiență pozitivă și plăcută pentru copii și adolescenți. Din păcate, nu întotdeauna se întâmplă aceasta. Uneori apar situații de abuz care ar fi putut fi prevenite dacă s-ar fi acordat mai multă atenție contextelor de risc.

Copiii pot fi vătămați în mai multe moduri și adesea pot experimenta mai multe tipuri de abuz.

Există unele situații specifice și tipuri de vătămare care sunt mai susceptibile să apară în sport.

Recunoașterea acestor situații poate contribui la asigurarea faptului că activitățile sportive sunt experiențe pozitive pentru toți copiii, indiferent de vârstă, sex,

rasă, religie, orientare sexuală, dizabilități sau statut juridic (cum ar fi refugiați sau migranți).

Toți adulții pot ajuta la protejarea copiilor prin:

- Asigurarea unui mediu sigur în preajma copiilor;
- Conștientizarea riscurilor pentru copii și reducerea acestora;
- Cunoașterea modului prin care poți preveni riscurile pentru copii;
- Recunoașterea și răspunsul prompt (intervenția) în caz de risc pentru copii;
Sensibilizarea copiilor cu privire la riscuri și la sistemele existente pentru a-i proteja.

Organizațiile pot ajuta la protejarea copiilor prin:

- Existența unui cod de conduită asumat care reglementează comportamentul personalului față de copii;
- Realizarea de evaluări ale riscurilor activităților lor și diminuarea lor;
- Reguli cu privire la transmiterea informațiilor în mass-media și utilizarea imaginilor, videoclipurilor și interviurilor;
- Desemnarea unui responsabil format în siguranța și protecția copilului;
- Furnizarea de proceduri clare de urmat în situațiile în care apar preocupări cu privire la siguranța și protecția vreunui copil; diagrama intervenției.
- Urmarea unor proceduri de recrutare sigure;
- Formarea și instruirea periodică a personalului cu privire la codul de conduită și la procedurile în funcțiune;
- Elaborarea unei politici organizaționale pentru siguranța și protecția copilului care să sublinieze dorința organizației de a proteja copiii și să cuprindă procedurile menționate mai sus.

Activitatea 10.2. Contexte de risc în mediile sportive și recreative

Faceți un brainstorming cu toți participanții cu privire la contextele de risc întâlnite în mediul sportiv.

Alegeți, împreună cu grupul, patru dintre aceste contexte. Împărțiți grupul mare în patru grupuri mai mici și dați fiecărui grup o coală de flipchart pe care să detalieze situațiile de risc ce pot apărea în contextul respectiv. După ce un grup a completat foaia, se face

rocada, astfel încât toate grupurile să-și contribuie la toate cele patru foi de flipchart.

După ce grupurile au completat foile cu contextele de risc, participanții sunt rugați să găsească soluții pentru contracararea riscurilor (utilizând anexele din Politică).

Contexte de risc în mediile sportive și recreative

Accidentări

Majoritatea sporturilor implică un anumit risc de rănire fizică. Cu toate acestea, presiunea performanței face ca unii antrenori să împingă copiii dincolo de limita rezonabilului către lucruri care nu sunt adecvate vârstei și capacității lor, sau să îi încurajeze să joace atunci când sunt răniți, accentuând traumatismul suferit sau cronicizându-l.

Presiunea performanței

A câștiga este o parte importantă a activităților sportive. Cu toate acestea, forțarea copiilor spre a atinge performanța poate fi dăunătoare atât din punct de vedere psihologic, cât și fizic. Uneori, această presiune spre performanță poate proveni de la adulți (părinte sau antrenor), dar poate proveni și de la copil sau de la colegii de echipă. Pentru copii, performanța nu ar trebui să fie niciodată în detrimentul plăcerii practicării sportului.

Cantonamentul/deplasările

Înnoptarea departe de casă, de exemplu în contextul competițiilor sau al cantonamentelor, poate reprezenta un risc pentru copii. În astfel de situații, trebuie asigurat un număr suficient de adulți care să asigure supravegherea corespunzătoare. Când se lucrează cu copiii trebuie să fie prezenți cel puțin doi adulți, pentru a nu exista riscul pierderii copiilor sau riscul ca aceștia să fie expuși unor situații periculoase (hărțuirea sexuală, consum de substanțe interzise etc.)

Anumite spații, cum ar fi vestiarele, dușurile, dormitoare, cât și spațiile pentru tratamente (medical, fizioterapie) pot expune copiii unor situații de risc. În aceste spații poate apărea riscul încălcării dreptului la intimitate, mergând chiar până la abuz sexual. Intimitatea copiilor ar trebui respectată. În situațiile în care un copil trebuie să facă un tratament medical sau are nevoie de îngrijiri intime, acesta are dreptul de a avea de față și un alt copil sau alt adult, la alegerea lui. Un alt factor important este asigurarea transportului care respectă toate criteriile de siguranță.

Relații strânse

Relația dintre un copil și antrenorul său sau alt personal de sprijin, precum fizioterapeuții și medicii, este importantă și este, cel mai adesea, benefică. Mulți copii dezvoltă relații strânse și de încredere, în special cu antrenorul lor, care poate fi o persoană

semnificativă în viața lor, mai ales dacă nu au relații bune cu alți adulți.

Cu toate acestea, aceste relații strânse pot genera abuzuri din partea adulților. De multe ori, aceste situații apar când copilul dorește să facă pe plac adultului sau adultul este o persoană de încredere și cu poziție a cărei integritate nu ar fi pusă la îndoială de nimeni. Un mediu sigur pentru copii înseamnă că nimeni nu este „mai presus de orice suspiciune”. Aceasta nu înseamnă că toată lumea este suspectă; este vorba de asigurarea faptului că toți cei implicați - copii, părinți și profesioniști - sunt obligați să respecte aceleași standarde de comportament și de conduită.

Cultura de echipă

A face parte dintr-o echipă și sentimentul de apartenență care vine odată cu aceasta sunt benefice pentru stima de sine și pentru valorizarea copiilor. Cultura de echipă este cheia experienței de învățare a copilului. Această cultură este creată de jucători, dar este puternic influențată de antrenor. De exemplu, dacă antrenorul impune regula respectului reciproc și a intoleranței la orice formă de agresivitate, cultura de echipă se dezvoltă într-o manieră pozitivă și integratoare. Dimpotrivă, dacă antrenorul arată că prețuiește victoria în detrimentul fair-play-ului, jucătorii pot începe să dea vina unii pe alții și să izoleze copiii despre care cred că îi trag în jos.

În plus, copiii ajung să considere că unii jucători nu „se potrivește” echipei, probabil datorită originii sau caracteristicilor lor.

Se poate dezvolta o ierarhie cu copii mai mari sau mai puternici care au influență asupra altor copii. Acest lucru poate duce uneori la hărțuire (bullying), la „omerta” la care trebuie să te supui dacă vrei să fii acceptat în echipă.

Hărțuirea (bullying-ul)

Bullying-ul este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și de excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, ori de convingerile, genul sau orientarea

sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale. Sunt excluse termenului de violență psihologică – bullying, relațiile violente dintre adulți și copii și relațiile violente între adulți. (Definiție conform Legii bullying-ului, Nr.221/2019 și Ordinului 4343 din 2020 privind abordarea normelor metod de aplicare a articolului 7 din Legea Educației).

Hărțuirea este, deci, un comportament agresiv care implică intenție și dezechilibru de putere (real sau perceput: copiii care hărțuiesc își folosesc puterea - cum ar fi forța fizică, accesul la informații jenante sau popularitatea - pentru a controla sau a face rău altora). Dezechilibrele de putere se pot schimba în timp, chiar dacă implică aceleași personaje.

Comportamentul se repetă sau are potențialul de a se repeta în timp. Atât copiii care sunt hărțuiți, cât și cei care îi hărțuiesc pe alții, precum și martorii la aceste evenimente sunt afectați emoțional de bullying și pot rămâne traumatizați.

Hărțuirea include acțiuni cum ar fi amenințarea, răspândirea zvonurilor, atacarea cuiva fizic sau verbal și excluderea intenționată a unei persoane dintr-un grup.

Tipuri de intimidare. Există trei tipuri de intimidare:

Hărțuire verbală care se manifestă prin a spune sau a scrie lucruri urâte. Hărțuirea verbală include:

- Tachinarea;
- Adresarea de porecle nedorite;
- Comentarii sexuale inadecvate;
- Batjocorirea;
- Amenințarea de a provoca rău.

Hărțuirea socială, uneori denumită hărțuire relațională, implică stricarea reputației sau a relațiilor cuiva. Hărțuirea socială include:

- A lăsa pe cineva pe dinafară intenționat;
- A spune altor copii să nu fie prieteni cu cineva;
- A răspândi zvonuri despre cineva;
- A face pe cineva să se simtă stânjenit în public.

Hărțuirea fizică implică rănirea corpului sau stricarea bunurilor unei persoane. Hărțuirea fizică include:

- Lovirea/ciupirea;
- Scuiparea;
- Punerea piedicii/împingerea;
- A lua sau a sparge lucrurile cuiva;
- A face gesturi nepoliticoase sau grosolane la adresa cuiva.

<https://www.stopbullying.gov/bullying/what-is-bullying>

Hărțuirea cibernetică (ciber bullying)

Internetul, cu accesul său vast la informații, este un instrument valoros, dar și un risc potențial pentru siguranță și securitate. Este important să monitorizați sau să fiți conștienți de ceea ce vede și ceea ce împărtășește un copil sau la ce ar putea fi expus. Există un risc ridicat de a fi expus la prădători sexuali (de exemplu, în camere de chat), pornografie sau radicalizare.

Utilizarea tehnologiei electronice pentru a intimida oamenii a devenit o problemă din ce în ce mai mare în ultimii ani, peste o treime din tineri fiind afectați cel puțin o dată. A existat o creștere masivă a agresivității în mediul online datorită utilizării rețelelor sociale precum Twitter sau Facebook, rețele ușor accesibile atât de pe dispozitive mobile, cât și de pe computere.

<https://activesocialcare.com/handbook/safe-guarding-children/the-risks-associated-with-the-internet-and-online-social-networking>

<https://www.schoolgovernance.net.au/news/2018/05/03/preventing-child-abuse-in-childrens-sport-gymnastics-australia-leading-the-way-in-responding-to-the-royal-commission>

<https://olympiangymnastics.com/child-welfare-policies/>

Activitatea 10.3. Reflecție

Reflecție: Dacă identificați o situație de abuz sau dacă altcineva vă spune despre un copil care este expus riscului sau abuzului.

Încercați să răspundeți, în grupul mare, la următoarele întrebări:

- Ce v-ar putea opri să acționați?
- Care sunt pașii de bază pe care credeți că ar trebui să-i urmați?
- Există ceva ce nu ar trebui să faceți?

Ce ne împiedică, de obicei, să acționăm:

- Teama că ne înșelăm;
- Teama de a nu înrăutăți situația copilului dacă raportăm ceva care nu s-a întâmplat;
- Teama de a crea probleme colegilor în cazul în care greșim;

- Valorile și atitudinile individuale față de abuz. De exemplu, dacă apreciem că victima este de vină;
- Îndoieli cu privire la informațiile sau veridicitatea celor spuse de altă persoană;
- Stresul din propria viață, lipsa de sprijin sau faptul că suntem prea ocupați;
- Nu dorim să intervenim;
- Presupunem că altcineva se ocupă de asta;
- Incertitudine cu privire la autoritatea pe care o avem atunci când vine vorba de relații cu persoane semnificative din exterior (mass-media/donatori);
- Sensibilitate culturală - considerăm că anumite forme de abuz sunt o practică culturală și ar trebui respectate.
- Incertitudinea procedurilor și a consecințelor din organizație.

Modulul 11. Campionul siguranței copiilor

Obiectivul modului:

- Definirea rolului „Campionului Siguranței”; practică reflexivă și gândire critică pentru a recunoaște și a răspunde atunci când apar situații de abuz în sport.

Anchetele privind cazurile de abuz asupra copiilor au indicat faptul că profesioniștii nu comunică între ei atunci când este nevoie și, de multe ori, lucrează în izolare.¹⁰ și că rolul responsabilului pentru protecția copilului nu este înțeles.

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
11.1. Rolurile și responsabilitățile unui Campion al Siguranței	Prezentare		Slide-uri
11.2. Răspunsul la abuz	Studii de caz Activitate pe grupuri mici Sumarizare		Foaie de lucru 11.1. Vocea copilului Foaie de lucru 11.2 Schema de raportare

Activitatea 11.1. Rolurile și responsabilitățile unui campion al siguranței

Instrucțiuni:

Folosind metoda de brainstorming și cartografierea minții (mind map), formatorul cere participanților să se gândească la calitățile, rolurile și responsabilitățile persoanei responsabile cu siguranța copiilor din organizația lor.

Toate ideile sunt colectate și împărțite pe două categorii: roluri și responsabilități.

În continuare, formatorul vine cu noi informații.

Definiția Campionului Siguranței în sport

(Responsabilul pentru siguranța și protecția copilului)

Rolul responsabilului pentru siguranța și protecția copilului este esențial pentru a crea un mediu în care copiii de toate vârstele și abilitățile pot participa în siguranță la activități sportive și se pot distra. Dar aceasta nu înseamnă că doar această persoană are responsabilitate exclusivă pentru siguranța copiilor în cadrul unei organizații. Rolul responsabilului (focal point) este, așa cum sugerează și numele, de a fi

¹⁰ Brandon et al. (2016). Pathways to harm, pathways to protection: a triennial analysis of serious case reviews 2011 to 2014, DfE

persoana de contact și de a consilia, sprijini și ajuta organizația în punerea în aplicare a politicii privind siguranța copilului și a procedurilor asociate, inclusiv managementul de caz atunci când se semnalează anumite situații. Pentru a putea face acest lucru, responsabilul are nevoie de sprijinul conducerii și de cooperarea tuturor celor care lucrează cu și pentru organizație.

Deși rolul responsabilului pentru siguranța copilului este important, acesta nu trebuie să fie prea împovărat. Vor exista momente precum cele în care se produce un incident, când va avea muncă suplimentară de efectuat, dar de cele mai multe ori rolul implică faptul a fi disponibil pentru a sprijini și a asista la nevoie. În mod ideal, organizațiile ar trebui să desemneze cel puțin două persoane care să acționeze ca "responsabil al siguranței", astfel încât volumul de muncă să poată fi împărțit și, dacă unul este absent, rolul să poată fi suplinit de celălalt.

Organizațiile trebuie să se asigure că toți cei care intră în contact cu organizația (furnizori, parteneri, părinți, copii, vizitatori) cunosc numele și datele de contact ale responsabilului cu siguranța copilului.

Roluri și responsabilități ale Campionului Siguranței

- Acționează ca persoană de contact (primul punct de contact) și preia conducerea siguranței copilului în cadrul organizației;
- Asigură instruirea personalului, voluntarilor și altor persoane în domeniul siguranței și protecției copilului;
- Se asigură că personalul și alte persoane cunosc politica de protecție a copilului și responsabilitățile pe care le au în temeiul acesteia;
- Consiliază și sprijină personalul, voluntarii și partenerii în punerea în aplicare a politicii privind siguranța și protecția copilului;
- Efectuează evaluarea riscurilor sau îi sprijină pe ceilalți în finalizarea acesteia atunci când este necesar;
- Se asigură că programele, practicile și activitățile sportive/recreative țin cont în mod constant și regulat de măsurile de siguranță și de protecție;
- Cartografiază și stabilește parteneriate cu autoritățile locale și cu organizațiile societății civile cu expertiză în domeniul bunăstării copilului, sănătății și aplicării legii, astfel încât să fie disponibile informații în cazul în care apare un incident sau este nevoie de consiliere externă;

- Se asigură că personalul, voluntarii și toate părțile interesate, precum și copiii și părinții sunt familiarizați cu politica privind siguranța și protecția copilului și că politica este accesibilă;
- Acționează ca primul punct de contact în cazul în care apar incidente de abuz și informează conducerea și autoritățile locale, inclusiv forțele de ordine, după caz;
- Participă la instruirea privind siguranța și protecția copilului, după cum este necesar;
- Păstrează o evidență exactă a oricăror incidente;
- Menține planul de implementare a siguranței și protecției și elaborează un raport anual de progres, după cum s-a solicitat;
- Consiliază și reprezintă organizația în chestiuni legate de siguranță și protecție.

Atitudini și competențe

- Angajament față de valorile sportului, siguranța și protecția copiilor și respectarea drepturilor acestora, împreună cu capacitatea de a pleda și apăra siguranța și protecția copiilor;
- Este pregătit să-și asume rolul de persoană de contact pentru siguranța și protecția copilului;
- În mod ideal, are cunoștințe și experiență în siguranța și protecția copilului;
- Dorește să se perfecționeze în domeniul siguranței și protecției copilului;
- Se bucură de respect și de autoritate în cadrul organizației, astfel încât opinia sa este apreciată;
- Este abordabil, cu bune abilități de comunicare cu adulții și cu copiii;
- Își poate păstra calmul atunci când apare o situație ce produce îngrijorare, mai ales dacă un copil are nevoie de asistență;
- Poate empatiza cu copiii și se asigură că nevoile și interesele lor rămân în centrul tuturor acțiunilor și deciziilor (abordare centrată pe copil);
- Are capacitatea de a lucra cu alții pentru a se asigura că politica de siguranță și protecție a copilului și procedurile asociate sunt puse în aplicare în general, precum și atunci când apare un incident de siguranța copilului;
- Are abilități de formare și de prezentare;
- Are capacitatea de a ține evidențe, de ex. formări, management de caz;
- Are abilitatea de a lucra profesional, confidențial și consecvent într-un domeniu în care pot apărea probleme și cazuri sensibile.

Activitatea 11.2. Modalități de răspuns în caz de incident

Instrucțiuni:

Împărțiți cursanților **Foaia de lucru 11.1. Vocea copilului**. Rugați-i să reflecteze la un moment în care un copil le-a adus la cunoștință o situație de risc și să încerce să răspundă întrebărilor din foaia de lucru. În grupul mare, câțiva participanți vor prezenta, pe

scurt, situația respectivă, iar colegii vor încerca să găsească cea mai bună cale de intervenție (sau de prevenție) din punctul de vedere al unui Campion al Siguranței.

Formatorul prezintă apoi schema de raportare în caz de suspiciune de abuz (**Foaia de lucru 11.2.**)

Modulul 12. Politica și procedurile de safeguarding

Obiectivul modului:

- Familiarizarea cu Politica și procedurile de safeguarding;
- Conștientizarea importanței asumării Politicii la nivel de club sportiv și a respectării standardelor de siguranță și protecția copilului în sportul de masă și de performanță.

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
Politica și procedurile de safeguarding pentru federații și cluburi sportive	Prezentare Discuții de grup	90 min	Copii ale Politicii și procedurilor de safeguarding pentru fiecare participant Foaie de lucru 12.1. Cultura siguranței în sport

Această **Politică de safeguarding** a fost elaborată ca semn al angajamentului federațiilor și cluburilor sportive de a face din sport o activitate sigură și plăcută pentru copii, care să fie deschisă participării tuturor.

Politica își propune cinci obiective care ar trebui să stea la baza activității din toate cluburile sportive pentru a preveni orice risc de vătămare a copiilor în și prin sport și pentru a răspunde în mod adecvat în situațiile în care apar incidente.

Cele cinci obiective ale politicii privind siguranța și protecția copilului sunt:

- Punerea bazelor pentru siguranța și protecția copilului;
- Asigurarea pregătirii organizației pentru prevenirea și/sau apariția oricărui incident;
- Creșterea gradului de conștientizare a tuturor cu privire la siguranța și protecția copilului;
- Munca în echipă și raportarea situațiilor care produc îngrijorare;
- Măsurarea succesului în implementarea siguranței și protecției copilului.

Politica descrie un set de măsuri de prevenție, de răspuns și de monitorizare a situațiilor de risc la care

copiii pot fi expuși atunci când desfășoară activități sportive.

I. Măsuri de prevenție

- **Adoptarea, semnarea și asumarea unei politici de safeguarding a copilului**

Politica reafirmă și consolidează angajamentul organizației de a păstra un mediu sigur pentru copii și de a-i proteja de toate formele de vătămare, deoarece siguranța copilului este o problemă de importanță vitală și o prioritate ce trebuie integrată în toate programele și activitățile organizațiilor în care copiii practică sport, indiferent de vârstă sau de nivelul de performanță.

- **Atribuirea de roluri și responsabilități în ce privește siguranța copilului întregului personal al organizației**

Siguranța, protecția copilului și promovarea bunăstării copiilor este responsabilitatea tuturor. La nivelul fiecărei organizații trebuie identificată o persoană de contact responsabilă cu siguranța și protecția copilului. Această persoană se va asigura că această politică este respectată în cadrul organizației și, de asemenea, va fi punctul de legătură cu Responsabilii pentru Siguranța și Protecția Copiilor din alte

organizații, inclusiv asociații naționale și cluburi de amatori și profesioniști afiliați.

Rolul Responsabilului cu Siguranța și Protecția Copilului este de a acționa ca persoană de contact în orice chestiune legată de siguranța copiilor și de a consilia, sprijini și asista organizația în implementarea politicii și a procedurilor de safeguarding, precum și să intervină în caz de incident.

- **Adoptarea unui Cod de conduită și semnarea lui de către întregul personal**

Codul de conduită reglementează comportamentul personalului din organizația dvs. În el se regăsesc și sunt detaliate limpede toate așteptările și comportamentele adecvate, precum și cele interzise cu desăvârșire cu privire la siguranța și protecția copiilor.

- **Recrutarea sigură**

Înțelegând că abuzatorii de copii caută adesea un loc de muncă ce le permite să fie aproape de copii, fiecare organizație ar trebui să aplice întotdeauna proceduri stricte de recrutare pentru a-și evalua în mod eficient personalul (antrenori, sportivi, personal tehnic etc.) și voluntarii pentru a proteja copiii de "prădători sexuali" și de persoane cu antecedente de abuz asupra copiilor.

Procedurile de recrutare sigure includ acțiuni de preselecție, selecție și post-selecție, pentru a avea cât mai multe garanții posibile.

- **Conștientizare și formare/instruire periodică**

Toți cei care lucrează pentru și în numele organizației dvs. precum și furnizorii, comunitatea, familiile, donatorii, copiii și alte părți interesate vor fi informați cu privire la politica și procedurile privind siguranța și protecția copiilor și vor ști cum să recunoască abuzul asupra copiilor și să raporteze situațiile care le provoacă îngrijorare.

- **Evaluarea riscurilor**

Evaluarea riscurilor privind siguranța și protecția copiilor și strategiile de diminuare a acestora sunt încorporate în procesele de evaluare a riscurilor existente la toate nivelurile și revizuite în mod regulat.

În plus, se recomandă efectuarea unei evaluări specifice a riscurilor pentru fiecare activitate, inclusiv excursii și evenimente, pentru a identifica și minimiza riscurile potențiale.

În cazul în care o evaluare concluzionează că există prea multe riscuri care nu pot fi reduse la un nivel acceptabil, activitatea trebuie sistată.

- **Supravegherea copiilor**

Multe forme de abuz și de maltratare a copiilor au loc în absența unei supravegheri adecvate. Pentru a preveni activ și a răspunde la incidente și situații potențial dăunătoare trebuie asigurată o supraveghere adecvată; activitățile trebuie executate în conformitate cu legislația națională și conform celor mai bune practici internaționale.

- **Controlul antidoping**

Sportivii care sunt minori trebuie să fie informați cu privire la selecția lor pentru controlul dopajului în prezența unui adult și pot alege să fie însoțiți de un adult de încredere sau de un reprezentant al echipei pe parcursul întregii ședințe de prelevare a probelor. În cazul în care un sportiv care este minor refuză să aibă un reprezentant prezent în timpul sesiunii de prelevare a probei, trebuie nominalizat un martor care să fie prezent în timp ce proba este colectată pentru a-l observa pe ofițerul de control al dopajului. Părinții sunt încurajați să însoțească sportivii minori în timpul procesului de prelevare a probelor.

- **Controlul comunicării prin Internet**

În orice club sportiv trebuie asigurate măsurile și standardele corespunzătoare pentru utilizarea comunicărilor și interacțiunilor online, inclusiv cu privire la rețelele de socializare și la utilizarea fotografiilor și a videoclipurilor.

II. Măsuri de răspuns

- **Obligativitatea de a răspunde la orice incident semnalat și la eventuale motive de îngrijorare legate de siguranța și protecția copilului**

Toate incidentele sau motivele de îngrijorare legate de siguranța și bunăstarea copiilor trebuie luate în serios și trebuie să li se răspundă în conformitate cu Politica și procedurile de safeguarding. Situațiile care produc îngrijorare vor fi cercetate intern sau de către actori externi (organele de aplicare a legii, serviciile pentru protecția drepturilor copilului etc.) în funcție de gravitatea și de natura acestora. În cazul în care îngrijorările nu sunt justificate, organizațiile nu vor întreprinde nicio acțiune punitivă împotriva persoanei care ridică aceste îngrijorări (există o clauză privind protecția celui care aduce la cunoștință un incident).

III. Monitorizare și evaluare

Procedurile legate de Politica de safeguarding sunt documente care trebuie revizuite și completate în permanență și vor fi modificate continuu pe măsură ce practica avansează și sunt trase concluzii.

Cel puțin o dată pe an, organizațiile ar trebui să-și evalueze modalitățile prin care asigură siguranța și protecția copiilor și punerea în aplicare a procedurilor prin realizarea unei autoevaluări a măsurilor luate. Pe baza acestei evaluări se va elabora un plan anual de acțiune pentru a remedia eventualele lacune și a minimiza riscurile identificate.

Împărțiți grupul mare în grupuri cu participanți care fac parte din aceeași organizație.

Distribuiți Foaia de lucru 12.1. și încurajați participanții să reflecteze la Cultura Siguranței copilului în propria organizație. În măsura timpului disponibil, prezentați celorlalți participanți concluziile.

Pentru mai multe informații vă rugăm să accesați Pachetul de Resurse al UEFA la următorul link:

<https://childhub.org/en/child-protection-online-library/child-safeguarding-toolkit-uefa-member-associations>

Modulul 13. Formare - Tehnici de facilitare

Obiectivele modului:

- Conștientizarea principiilor învățării adulților;
- Cunoașterea unor metode de facilitare utile în livrarea de cursuri de formare în safeguarding în sport.

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
13.1. Principiile învățării adulților - activitate de formare	Brainstorming Prezentare	15 min	Slide-uri
13.2. Metode și tehnici utilizate în formarea adulților	Harta minții/Mapa de idei (Mindmap) Practica tehnicilor de lucru în grupuri mici	40 min	Slide-uri
13.3. Motivația adulților de a studia	Discuție de grup Prezentare	15 min	Slide-uri
13.4. Povestea celor patru personaje implicate în crearea unui mediu sigur pentru copii	Prezentarea poveștii celor patru personaje și reflecții de grup	10 min	Slide-uri
	Exercițiu creativ - povestea grupului într-o singură frază comună	10 min	

Modulul pas cu pas

Instrucțiuni

După explicarea obiectivelor sesiunii, formatorul și cursanții vor identifica împreună care dintre metodele folosite până acum au avut cel mai mare impact în studierea unui subiect nou cum este safeguarding. Informațiile pot fi colectate punând cursanților întrebarea: ce le-a plăcut cel mai mult în zilele de formare de până acum? Cum a fost proporția dintre teorie și practică? Folosind ideile cursanților, formatorul va desena pe flipchart o hartă mentală a tuturor tehnicilor de facilitare. Grupul va fi împărțit în cinci echipe și fiecare grup va alege să exploreze o metodă pentru a o prezenta celorlalți colegi.

Echipele vor avea la dispoziție 15 minute pentru a se pregăti și apoi 5 minute pentru a prezenta celorlalți metoda. Echipa o poate exemplifica sau doar împărtăși modul în care consideră că o va folosi la formările ulterioare. Formatorul prezintă teoria despre sursele motivației adulților de a învăța și posibilele bariere care trebuie depășite. Formatorul împărtășește povestea celor 4 Personaje și reflectează cu grupul asupra semnificațiilor sale. O activitate creativă - o poveste de grup într-o frază, creată de tot grupul - pe tema siguranței și protecției copilului.

Jurnal de activitate - cursanților li se cere să ofere un feedback cu privire la ceea ce au învățat și au experimentat în timpul zilelor de formare.

13.1. Principiile organizatorice ale activității de formare a adulților

Când se planifică, organizează și livrează o formare trebuie să se țină cont de specificul formării adulților. Pentru a asigura succesul, este necesar ca formatorul să țină cont de o serie de principii care să fie integrate în activitățile programului de formare:

- Experiența participanților este importantă pentru activitatea de formare a adulților și trebuie să fie inclusă în procesul de formare;
- Activitățile de formare se vor concentra pe dezvoltarea abilităților necesare adulților. Este important ca prezentările formatorului să reprezinte 1-15% din timpul total de formare și să fie urmate de exerciții practice, care contribuie la dezvoltarea abilității de a pune în practică noi cunoștințe și la încurajarea producerii unei schimbări în activitatea viitoare a participanților.
- Participanții consideră că trebuie să fie implicați activ în activitatea de formare. Participanții au nevoie de activități care să îi încurajeze să-și confrunte experiențele anterioare cu cele noi oferite de formator, care are doar rolul de a controla desfășurarea acestui proces. Formatorul ar trebui să încurajeze toți participanții să se implice, în funcție de tipul de personalitate al fiecăruia.
- Pentru adulți, contează foarte mult strategiile și tehnicile aplicate, deoarece participanții învață în cea mai mare parte și cel mai bine prin metodele folosite, rareori având timpul și tihna necesară studiului suplimentar în afara orelor efective de formare (din sală). Formatorul trebuie să facă apel la cunoștințele anterioare și la experiența participanților pentru a încuraja schimbul de idei și de opinii cu privire la oportunitățile viitoare de a utiliza noile informații în practică și de a atinge obiectivele activităților.

- Folosirea materialelor vizuale este utilă pentru a te asigura că informația a fost percepută și integrată corect. Implicarea unui număr cât mai mare de canale de percepție sporește posibilitățile de asimilare;
- Informațiile și cunoștințele noi sunt consolidate prin exerciții practice. În caz contrar, este foarte probabil ca aceste informații să fie uitate și să rămână ulterior neutilizate în activitățile profesionale;
- Activitățile de formare oferă, în mod evident, posibilitatea de a utiliza noi cunoștințe și abilități. Însă nu este suficient doar să implici participanții în orice fel de activități practice. Este important ca formatorul să planifice și să realizeze activitățile practice relevante pentru subiectul studiat.
- Crearea unui mediu propice contribuie, și ea, la succesul formării adulților. Pentru a sublinia valoarea și experiența fiecărui participant este important ca formatorul să asigure o atmosferă de respect reciproc între el și participanți, precum și între aceștia;

Sarcina formatorului este aceea de a facilita învățarea, fără a impune ceva.

Dacă formatorul insistă asupra propriului punct de vedere, nu stimulează exprimarea opiniilor de către participanți și acest tip de abordare creează mai degrabă rezistențe, nu contribuie la procesul de învățare al participanților.

Este necesar să menționăm că modificarea rolului formatorului de la autoritatea deplină prin impunerea de noi cunoștințe într-un mod prescriptiv la facilitare necesită competențe profesionale suplimentare care ar trebui cultivate și dezvoltate continuu.

13.2 Metode și tehnici utilizate în formarea adulților

STUDIUL DE CAZ

Definiție - prezentare, analiză detaliată și discuție a unei situații reale sau inventate relevante pentru subiectul discutat;

Utilitate în formare - pe baza analizei unei situații reale sau inventate, membrii grupului află mai multe despre:

- Caracteristicile unui anumit tip de situație (de exemplu, dacă se prezintă o situație conflictuală,

participanții pot vedea și înțelege care sunt caracteristicile situației conflictuale);

- Problema sau dificultatea pe care o întâlnesc;
- Modalități de abordare și rezolvare a tipului dat de situație;
- Modalități de interacțiune în cadrul grupului pentru a genera soluțiile.

BRAINSTORMING

Definiție - generarea a cât mai multor idei posibile

în raport cu aspectul discutat, de către cât mai mulți participanți la grup.

Principiile fundamentale ale brainstorming-ului sunt următoarele:

- **Fiecare persoană poate genera o idee.** În acest format de lucru în grup este important să îi încurajăm pe toți participanții să formuleze cât mai multe idei și soluții;
- **Cantitatea stimulează calitatea.** Cu cât sunt generate mai multe idei de cât mai mulți participanți, cu atât sesiunea de brainstorming va avea mai mult succes;

Utilitate în formare - se generează cât mai multe idei, soluții și modalități de interiorizare a situației pentru:

- A înțelege o situație în cel mai bun mod cu putință;
- A avea un număr mare de soluții și de idei pentru abordarea situației;
- A implica toți membrii grupului în acest proces.

JOCUL DE ROL

Definiție - realizarea unei puneri în scenă a unei situații reale legate de subiectul discutat de către două sau mai multe persoane;

Utilitatea în instruire - oferă participanților posibilitatea să înțeleagă consecințele acțiunilor lor asupra altor persoane:

- Oferă participanților ocazia să înțeleagă modul în care diferite persoane se simt și reacționează în aceeași situație;
- Asigură un mediu sigur, în care participanții pot discuta diferite dificultăți personale pe care le consideră greu de abordat în general;
- Participanții pot înțelege că există și alte modalități de a aborda și de a rezolva o situație.

DEMONSTRAȚIE

Definiție - prezentare și exersare pas cu pas a unei tehnici sau abilități care poate fi folosită în practică;

Utilitate în formare - învățarea abilităților sau tehnicilor respective; exersarea treptată a abilității/tehnicii care poate fi utilizată ulterior în practică de către participanți.

SIMULARE

Definiție - îndeplinirea unor sarcini corelate cu activitățile ulterioare în cadrul formării;

Utilitate în formare - asistență acordată participanților pentru ca aceștia să învețe cum se poate face ceva „în viața reală” fără a se teme că greșesc; este o modalitate eficientă de a aplica cunoștințe, de a învăța noi abilități și de a analiza dificultățile unor situații întâlnite în viața reală.

LUCRU ÎN GRUPURI MICI

Definiție - tip de activitate care permite participanților să-și împărtășească experiența și ideile pentru a rezolva o problemă;

Utilitate în formare - participanții au șansa de a învăța din experiența altor membri ai grupului:

- Promovează munca în echipă;
- Crește, atât cantitativ cât și calitativ ideile generate;
- Ajută la dobândirea abilităților de rezolvare a problemelor;
- Responsabilizează membrii grupului în găsirea unei soluții.

PREZENTARE TEORETICĂ

Definiție - activitate desfășurată de un specialist care prezintă grupului informații teoretice despre subiectul respectiv.

Prezentarea teoretică a unor materiale implică grupul într-un alt tip de muncă. Astfel, există prezentări teoretice în care grupul este doar un public pasiv care primește informații. Cu toate acestea, prezentarea materialului se poate face într-un mod interactiv, atunci când grupul poate interveni cu întrebări și este provocat să răspundă la întrebări.

Utilitate în formare - informează participanții cu privire la aspectele teoretice ale subiectului respectiv; asigură sinteza și trecerea în revistă a materialelor teoretice.

STUDIUL INDIVIDUAL

Această metodă contribuie la creșterea gradului de implicare și de informare al participanților în legătură cu un eveniment, subiect sau problemă. Munca individuală face posibilă:

- Creșterea implicării fiecărui participant;
- Încurajarea participanților să împărtășească idei;
- Ascultarea diferitelor opinii cu respect;
- Creșterea autoeficacității participanților și percepția asupra valorii ideilor și opiniilor lor.

Notă: Nu se recomandă utilizarea acestui tip de lucru foarte des, deoarece participanții se pot plictisi. După studiul individual, formatorul ar trebui să folosească o metodă de lucru interactivă.

ÎNCĂLZIRE/ENERGIZER

Încălzirea este utilizată pentru a oferi participanților posibilitatea de a se implica cu ușurință în activități sau de a se energiza după activități mai dificile. Este, de asemenea, folosită pentru a trezi interesul participanților. În literatura de specialitate aceste exerciții mai sunt numite activități de spargere a gheții (ice-breaker) și au scopul de a crea un climat pozitiv și de a diminua barierele dintre participanți, astfel încât ei să se simtă sprijiniți de grup.

Notă: Nu se recomandă utilizarea excesivă a acestui tip de exerciții. Pentru a-și atinge scopul, energizerele trebuie să corespundă vârstei și specificului participanților.

BARIERE ÎN FORMAREA ADULȚILOR

Spre deosebire de copii și tineri, adulții au mai multe responsabilități, ceea ce creează multe bariere în implicarea lor în procesul de învățare.

Motive cel mai frecvent menționate de adulți:

- **Lipsa de timp.** Indiferent de faptul că acestea sunt cursuri de formare de seară sau de scurtă durată, ele necesită „pierdere” timpului respectiv (o numesc „pierdere” când, de fapt, este un câștig);
- **Lipsa de bani.** În prezent există un număr nesemnificativ de instituții care oferă servicii gratuite de formare, prin urmare, problema banilor este una dintre cele mai importante din țările cu economie instabilă;
- **Responsabilitățile familiale.** Îngrijirea copiilor, relațiile cu soțul/soția, responsabilitățile familiale etc. „fură” prea mult din timpul destinat studiului;
- **Gestionarea timpului.** Sarcinile de serviciu și familia necesită mult timp, prin urmare, procesul de studiu implică modificări în gestionarea timpului și sacrificii etc.;
- **Probleme de motivație.** Adulții trebuie să studieze pentru că sunt obligați să o facă;
- **Lipsa încrederii de sine.** Stima de sine scăzută, un eșec care nu poate fi uitat sau alte lucruri care și-au lăsat amprenta în viața adultului pot împiedica depășirea frustrărilor și a temerilor.

13.3. Motivația adulților pentru a studia

Un alt aspect important al formării adulților este motivația, care diferă foarte mult de cea a copiilor. Acest lucru se datorează faptului că aceste două categorii de vârstă au surse diferite de motivație.

Surse pentru motivația adulților:

- **Relații sociale.** Adulții participă la cursuri de dezvoltare a carierei/recalificare sau alte activități de formare pentru a-și găsi noi prieteni sau pentru a fi împreună cu prietenii/colegii/rudele;
- **Așteptări sociale.** Adulții se angajează în activități de formare datorită insistenței unor autorități, recomandării soțului, sugestiei prietenului;
- **Bunăstare socială.** Pentru a fi gata să servească interesele comunității și pentru a fi utili societății, adulții urmează cursuri de formare profesională de bază care nu au legătură cu educația lor de bază;

- **Progres profesional.** Adulții se implică în procesul de formare pentru a obține beneficii financiare, avansare profesională, prestigiu social sau pentru a fi în pas cu concurența;
- **Evadare sau stimulare.** Pentru a scăpa de monotonia vieții, inclusiv a casei și a vieții profesionale, adulții se refugiază în formare;
- **Interes cognitiv.** Majoritatea adulților urmează cursuri de formare pentru că le place să studieze, căutând informații noi pentru a-și satisface curiozitatea.

Sursă: <http://www.proeducation.md/art.php3?f=%2Ffiles%2FPerfectionarea%20cadrelor%2Fexodul%20adulților%20în%20instruire.htm&ad=efcinracdeo00000.stf&display=4&page>

13.4. Povestea celor 4 personaje

Se va prezenta povestea celor patru personaje și grupul de participanți va fi invitat să reflecteze. Modulul se va încheia cu un exercițiu creativ, în cadrul căruia,

participanții sunt invitați să creeze o scurtă poveste a grupului, într-o singură frază comună.

EXERCIȚII PENTRU ENERGIZARE ȘI ALTE JOCURI

VOLEI - JOC CU NUME

Durata:	10-15 min
Potrivit pentru:	...spargerea gheții. Se folosește la începutul unui eveniment pentru ca participanții să aibă ocazia să se cunoască între ei (maxim 20 de participanți)
Materiale necesare:	2 mingi de volei
Participanți:	10 - 20 (cel mult)
Desfășurarea activității:	<p>Participanții stau în cerc, la o distanță confortabilă pentru a prinde și a arunca mingea.</p> <ul style="list-style-type: none">• Prima etapă: Cel care are mingea în mână face contact vizual cu un alt participant și își spune cu voce tare numele, apoi aruncă mingea către interlocutor. Jocul continuă până când toată lumea a primit mingea de cel puțin două ori.• A doua etapă: Cel care are mingea spune numele persoanei căreia urmează să i-o arunce. Jocul continuă până când toată lumea a primit mingea cel puțin de două ori.• A treia etapă: se introduce în joc și a doua minge de volei. Jocul continuă încă 2 minute.

BULGĂRELE DE ZĂPADĂ

Durata:	10-15 min
Potrivit pentru:	Spargerea gheții. Începutul unui eveniment.
Materiale necesare:	-
Participanți:	10 - 20 (cel mult)
Desfășurarea activității:	<p>Participanții stau în cerc. Așa cum, pentru a face un bulgăre de zăpadă, la bulgărele existent adaugăm noi fulgi de zăpadă, vom face și cu numele noastre.</p> <p>Formatorul începe prin a-și spune cu voce tare numele. Persoana din dreapta repetă numele și adaugă propriul său nume, următoarea persoană din dreapta repetă numele în ordine și își adaugă numele. "Bulgărele de zăpadă" crește pe măsură ce fiecare membru își adaugă numele. Ultima persoană este, din nou, formatorul, care repetă numele tuturor participanților în ordinea în care s-au prezentat.</p>

NUME/GEST/SUNET

Durata:	10-15 min
Potrivit pentru:	Spargerea gheții, energizant.
Materiale necesare:	-
Participanți:	10 - 20 (cel mult)
Desfășurarea activității:	<p>Explicați participanților că veți începe prin a vă spune numele, a scoate un sunet și a face un gest. Când spui numele tău fă un pas înainte, arată un gest și scoate un sunet simultan. Apoi pășește înapoi în cerc.</p>

EXERCITII PENTRU ENERGIZARE SI ALTE JOCURI

După ce ați făcut-o, întregul grup îl repetă, vă spune numele, face un pas înainte, vă repetă sunetul și gestul și face un pas înapoi. Persoana din dreapta sau din stânga dvs. continuă făcând aceleași elemente, numele său, un gest și un sunet. Invitați participanții să fie creativi.

MOMENTUL ÎNTÂLNIRII

Durata:
Potrivit pentru:
Materiale necesare:
Participanți:
Desfășurarea activității:

25-30 min
Spargerea gheții. Începutul unui eveniment.
Fețe cu ceas (tipărite pe hârtie A6) pentru fiecare participant. Flipchart, markere.
de la 12 participanți în sus
Explicați regulile. Toată lumea primește un ceas și trebuie să găsească un partener pentru o scurtă conversație de 1 min pentru fiecare oră și să o scrie pe fața ceasului. Moderatorul are un ceas mare desenat pe flipchart și o listă cu 12 subiecte, câte unul pe oră (de ex. Spuneți despre filmul care vă place și de ce? În ce țară ați dori să călătoriți și de ce? Împărtășiți când v-ați îndrăgostit prima dată? Care este cartea voastră preferată și de ce? Cel mai jenant moment din viața ta? etc. Verificați ridicând mâinile dacă toată lumea a găsit un partener de conversație pentru fiecare oră a zilei. Dacă nu, încercați să găsiți perechi pentru cei care au ridicat mâinile. În caz contrar, atunci când derulați activitatea, vor găsi partenerul pe loc.

Spuneți participanților că este ora unu și trebuie să se adreseze partenerului de conversație pe care l-au găsit pentru această oră. Anunțați primul subiect din lista dvs. Acordați fiecărui participant 1 minut pentru a împărtăși. După ce participanții au împărtășit, spuneți că este ora două și trebuie să-și găsească următorul partener de conversație, apoi anunțați următorul subiect. Continuați până la ora 12. Când participanții formează perechi, anunțați că subiectul este „să ofere un cuvânt bun, de apreciere și de încurajare celuilalt”.

DESENAREA ȘI CREAREA PROFILURILOR NOASTRE

Timp mediu:
Potrivit pentru:
Materiale necesare:
Participanți:
Desfășurarea activității:

25-30 min
Spargerea gheții. Începutul formării.
O hârtie A4. Creioane și pixuri colorate. Bandă de hârtie.
10-20
Așezați participanții în două rânduri față în față cu mesele unite în rând, în mijloc. Oferiți fiecăruia câte o foaie de hârtie A4. Rugați-i să-și aleagă un creion de culoarea care le place.

EXERCIȚII PENTRU ENERGIZARE ȘI ALTE JOCURI

- Explicați participanților că vor deveni pictori și modele. Toată lumea trebuie să stea în fața unui partener. Un rând va deveni „model”, iar celălalt „pictor”. Explicați participanților că vor trebui să se mute, pășind la stânga (sau la dreapta) de fiecare dată când li se spune. Toată lumea va avea aproximativ 15 secunde, apoi va trece la un alt desen, lângă ei, continuându-l sau terminându-l. Persoana din fața liniei care a pășit spre stânga și nu are un partener aleargă până la capătul liniei și stă în fața persoanei fără partener. Când toți pictorii au contribuit la desenarea tuturor portretelor și au revenit la partenerii lor inițiali, acordați-le ultimele 10 secunde. Portretul modelului este gata! Schimbați rolurile grupurilor și repetați exercițiul. În cele din urmă, toată lumea are un portret care este desenat prin contribuția fiecărui membru al celuilalt grup. Întrebați grupul ce părere au despre portretele lor? Ce le place la ele?
- Rugați participanții să se așeze și să își ia fiecare portretul și să se descrie ca și cum și-ar scrie profilul pentru o pagină de rețea socială!
- Când profilurile sunt gata, afișați-le pe perete și faceți cu grupul „turul galeriei”.
- Invitați participanții să meargă și să citească profilurile. (Dacă nu este suficient timp, invitați-i să o facă în timpul unei pauze de cafea).

JOCURI DE TEAM BUILDING

GHIDUL

Durata:	20-25 min
Potrivit pentru:	Teambuilding
Materiale necesare:	Eșarfe pentru legat la ochi.
Participanți:	20
Desfășurarea activității:	<p>Configurați un anumit traseu pe care participanții vor trebui să îl urmeze. Împărțiți grupul în două subgrupuri. Explicați regulile. Un grup va fi „nevăzător”, celălalt „ghid”. Ghizii vor trebui să conducă nevăzătorii în siguranță către o destinație. Când ajung la destinație, își schimbă rolul, „nevăzătorii” devin „ghizi” și invers. Urmează fie același traseu înapoi, fie puteți seta un traseu diferit.</p> <p>Participanții se împart în perechi. Fiecare „ghid” preia un client pe care să-l ghideze. Clientul închide ochii și se lasă condus. Traseele pot fi configurate fie în interior, fie în exterior. În runda întâi, ghizii pot atinge nevăzătorii doar pe umăr și folosi cuvinte precum NU. A doua rundă, după schimbare, ghizii pot folosi doar cuvinte și nu au voie să atingă nevăzătorii. Atenție la siguranță! Ghidul este responsabil pentru integritatea clientului!</p>
Debriefing:	Întrebați participanții cum s-au simțit. Ce a fost dificil, cum au rezolvat impedimentele, în ce postură s-au simțit mai bine, ce feedback ar avea de dat colegului-ghid. Ce concluzii au tras din acest exercițiu?

JOCURI DE TEAM BUILDING

INSULE SIGURE

Durata:	20-30 min
Potrivit pentru:	Primul joc al unei zile, prezentarea modului în care lucrurile vor decurge, suport pentru începerea lucrului în grup, ieșirea din zona de confort.
Materiale necesare:	O bârnă ridicată de la sol sau o bandă de hârtie ori cercuri cu diametrul de 30 cm pentru fiecare participant
Participanți:	10-20
Desfășurarea activității:	<p>Se așază bârna pe sol (se lipește o bandă adezivă pe sol sau se dă fiecărui participant un cerc de hârtie cu diametrul de 30 cm).</p> <p>Așezați grupul pe bârnă și spuneți-le că nu au voie să coboare de pe bârnă și nici să vorbească. Dacă un participant cade de pe bârnă i se va da o pedeapsă sau grupul va trebui să reia activitatea de la capăt. Apoi le dați sarcina să se alinieze în ordinea zilelor de naștere (începând cu ianuarie în stânga și terminând cu decembrie în dreapta) sau să se alinieze în ordine alfabetică după prenume ori în ordinea mărimii la pantof sau după culoarea ochilor (ori a părului), de la deschis la închis. Puteți alege orice sarcină. Acest exercițiu face necesar ca grupul să lucreze împreună pentru a se organiza, le oferă o experiență extraordinară în comunicarea non-verbală și începe să-i facă să se simtă confortabil în prezența celorlalți.</p> <p>În situația în care alegeți ca toți să suporte consecințele pentru greșeala unuia, atenție la debriefing, când încep să arunce vina unii pe alții. Întrebați-i cum s-au simțit și cum au reacționat când s-a dat vina pe ei sau când au dat vina pe cineva. Sarcina pare simplă și distractivă dar, cu un debriefing bun, se pot trage multe concluzii din ea.</p>

ASCENSORUL DE FRÂNGHIE

Durata:	40 min
Potrivit pentru:	construirea încrederii
Materiale necesare:	Frânghie de cățărare 25-30 m
Participanți:	12 - 20 (cel mult)
Desfășurarea activității:	<p>Acest joc este un joc excelent pentru dezvoltarea stimei de sine și a încrederii în grup. Exercițiul, deși pare imposibil, este perfect posibil de executat și nu depinde de greutatea persoanei care se oferă să fie ridicată "cu ascensorul". Orice grup este perfect capabil să ridice de jos orice persoană prin această metodă.</p> <p>Împărțiți echipa în două grupuri egale, care să se alinieze la câte un capăt al frânghiei, ca și cum ar face jocul "trasul parâmei". Un voluntar este rugat să se așeze în picioare, cu tălpile perpendiculare pe frânghie.</p> <p>Formatorul va sta în fața lui, oferindu-i suport pentru a-și menține echilibrul. Pentru mai multă siguranță, rugați pe cineva să stea și în spatele lui, să-l sprijine dacă este nevoie.</p>

JOCURI DE TEAM BUILDING

Debriefing:	<p>Cele două grupuri trebuie să întindă frânghia și să o ridice de la pământ, ca și cum ar face jocul "trasul parâmei" cu încetinitorul. Voluntarul care stă pe coardă va fi ridicat în aer, pe aceasta. Poate rămâne acolo atâta timp cât dorește și cât timp echipa îi poate susține.</p> <p>Prin acest exercițiu se educă coeziunea grupului și responsabilitatea, precum și rămânerea în sarcină (participanții nu pot abandona pe parcurs dacă își pierd interesul, ci trebuie să aducă mai întâi în siguranță, pe sol, voluntarul de pe frânghie.</p> <p>Oferiți tuturor celor care doresc "să se plimbe cu liftul" ocazia să o facă.</p> <p>Acest exercițiu este încărcat de metafore. Cu un debriefing bun puteți extrage multe învățăminte. Discutați cu participanții cum s-au simțit știind că echilibrul și reușita lor depinde în totalitate de colegi și întrebați-i dacă la început au crezut că o pot face. Discutați despre ce au simțit când au văzut că este posibil. Extrapolați la situații din viața reală. Încheiați într-o notă reflexiv-optimistă.</p>
ÎNTOARCE FOAIA	
Durata: Potrivit pentru: Materiale necesare: Participanți: Desfășurarea activității:	<p>15 min</p> <p>Un moment de relaxare în timpul cursului sau ca preambul pentru a introduce o temă teoretică (munca în echipă, colaborare, strategie, Conceput pentru a fi utilizat atunci când o echipă are o zi grea, când toate celelalte elemente sunt efectuate sau doar ca un mic motivator rapid.</p> <p>1 prelată 2m x 2m</p> <p>12 - 20 (cel mult)</p> <p>Puneți întregul grup să stea în picioare pe prelata întinsă pe jos. Aceasta trebuie să aibă o suprafață abia suficientă să-i cuprindă pe toți. Sarcina grupului este de a întoarce prelata pe partea cealaltă fără ca vreunul să părăsească suprafața și să calce alături. Este un exercițiu energizant, care implică și muncă de echipă. Pentru creșterea dificultății, adăugați reguli cum ar fi desfășurarea exercițiului fără a vorbi, cu jumătate dintre participanți legați la ochi, cu jumătate din participanți "muți" etc.</p>
COMPUTERUL UMAN	
Durata: Potrivit pentru: Materiale necesare: Participanți: Desfășurarea activității:	<p>30 min</p> <p>Formarea echipei</p> <p>Sfoară lungă (7-10 metri), marcaje numerotate (36 piese)</p> <p>12 - 30</p> <p>Configurați linia de start. Delimitați un cerc cu ajutorul sfoarei și distribuiți aleatoriu marcajele numerotate în interiorul cercului (tastatura). Grupul nu trebuie să vadă tastatura atunci când o aranjați. La anunțul „START” grupul se adună în jurul tastaturii și o studiază.</p>

COMPUTERUL UMAN

Adunați grupul în fața liniei de start. Explicați-le că acela este un computer uman și că ei trebuie să apese toate tastele în ordine consecutivă pentru a-l debloca. Scopul exercițiului este ca grupul să pășească (fiecare membru consecutiv), în ordinea numerelor, pe taste. Nu trebuie ca fiecare persoană să atingă fiecare număr, ci un membru al grupului, oricare ar fi el, să atingă o tastă, apoi alt membru atinge tasta următoare până ce întreg grupul parcurge întreaga tastatură de la 1 la 36. Grupul nu are voie să schimbe poziția sforii sau a tastelor. După ce a trecut linia de start, nimeni nu mai vorbește! Când atingi tastele, trebuie să sari, nu ai voie să calci alături.

Reguli:

- În orice moment, pe tastatură nu se găsește decât un singur membru al echipei. Dacă în cerc sunt surprinse mai multe persoane, echipa primește o penalizare de 5 secunde;
- În cazul în care nu se respectă ordinea numerelor, echipa primește o penalizare de 5 secunde;
- În cazul în care cineva vorbește după ce echipa a trecut linia de start, echipa primește o penalizare de cinci secunde;
- În cazul în care cineva a atins solul și nu tasta, echipa este penalizată cu 5 secunde;
- Pentru orice încălcare a regulilor, echipa primește + 5 secunde de penalizare;
- Când este atins ultimul număr, toți membrii grupului trebuie să pășească în spatele liniei de start pentru ca timpul să se oprească. Cronometrul se oprește când ultima persoană trece în spatele liniei;
- Prima desfășurare a jocului se face pentru exemplificare, fără cronometru (întoarceți grupul în spatele liniei de start când încalcă o regulă o dată sau de două ori) și discutați pe scurt despre ce s-a întâmplat;
- După prima exersare, echipa are trei încercări cronometrate și trebuie să obțină cel mai bun timp;
- Grupul are între 3 și 5 minute pentru a-și discuta strategia între cele trei runde.

Debriefing:

Cât de eficienți credeți că ați fost și cum vi s-a schimbat strategia de la o încercare la alta? A fost dificil să respectați regulile? Observând plasarea numerelor, cum a afectat acest lucru planificarea și eficiența? Cum se traduce asta în viață? Cum vi se pare, a fost dificil să respectați regulile? Cum v-a afectat performanța limita de timp? Ce altceva v-a mai afectat performanța? Ce ați face diferit dacă ați lua jocul de la capăt? Ce abilități v-a dezvoltat această activitate? Cum ați putea transfera aceste abilități în viața dvs. profesională și personală în afara acestei activități?

TREI MINGI PE TEREN

<p>Durata:</p> <p>Potrivit pentru:</p> <p>Materiale necesare:</p> <p>Participanți:</p>	<p>20-30 min</p> <p>Formarea echipei, ca activitate principală.</p> <p>o plasă sau o sfoară; trei mingi de volei (sau mingi de spumă, în funcție de vârsta și de nivelul copiilor).</p> <p>10 - 16</p> <p>Grupul este împărțit în două echipe egale (maxim trei până la cinci pe echipă), în picioare, pe fiecare parte a zonei de joc, care este împărțită în două de o plasă (sfoară, plasă de volei etc.). La început, o echipă are două mingi și cealaltă o minge. Scopul jocului este ca cele trei mingi să ajungă în terenul advers. Regula este că pasezi unui coechipier înainte să arunci mingea peste plasă, în terenul advers. Jocul trebuie să se desfășoare rapid. Fiecare echipă trebuie să se străduiască să arunce mingile în terenul advers și să evite ca acestea să se adune în terenul său. Jocul începe cu o primă pasă către echipa opusă, din capătul zonei de joc, de către echipa cu cele două mingi (start). Când cele trei mingi ajung pe o parte, jocul se oprește, iar echipa fără mingi înscrie un punct. Meciul continuă cu două mingi la echipa care a marcat și doar una pentru cealaltă echipă.</p> <p>Reguli</p> <p>Inițial, mingile pot atinge solul (ricoșa), dar trebuie ridicate cât mai repede posibil și aruncate pe terenul celeilalte echipe. Jucătorii trebuie să paseze mingea o dată sau de două ori între ei înainte de a o trimite din nou către cealaltă echipă (vezi regula pentru volei).</p>
<p>Desfășurarea activității:</p>	<p>Este util să testați jocul și regulile acestuia înainte de a începe cu adevărat să înscrieți puncte și să specificați că nu este vorba de a face pase de volei în această etapă, ci pur și simplu de a prinde mingea și de a o arunca din nou. În cazul în care aveți peste 10 participanți, este recomandat să formați trei sau patru echipe și să creați două zone de joc sau echipele se rotesc într-o zonă, în loc să se adauge jucători în cele două echipe principale. Feedback-ul în timpul activității se face pe comunicarea în cadrul fiecărei echipe și pe cele mai bune metode în prinderea și aruncarea mingii.</p> <p>Pentru a dezvolta dexteritatea și capacitatea de adaptare a jucătorilor, schimbați tipul de minge (baschet, tenis, baloane, mingi de spumă, mingi mari etc.).</p> <p>În cazul în care jucătorii sunt începători, se poate adăuga regula „înghețării”, adică dacă o minge atinge solul, aceasta trebuie să „înghețe” timp de trei secunde, ceea ce oferă timp ca jocul să fie mai strategic și ca ei să poată să acorde atenție celorlalte două mingi.</p> <p>Se pot adăuga și mingi suplimentare în funcție de vârstă și de nivelul jucătorilor.</p> <p>Pentru copiii mai mari, trebuiesc introduse treptat pasele „directe”, fără ricoșări, apoi pasele de volei.</p>

JOCURI DE TEAM BUILDING

<p>Debriefing:</p>	<p>Cum a fost jocul pentru voi? Ușor, dificil, distractiv, enervant? Din ce motiv? Ce strategii au fost folosite în echipă? Ai jucat individual sau mai mult în grupuri? Cum? Anumire reguli au simplificat sau, dimpotrivă, au complicat jocul? Care și din ce motiv? Ai învățat ceva nou? Și dacă da, ce? La ce alte variante ale jocului te poți gândi? Poți găsi legături între acest joc și viața ta reală? Care?</p>
<p>Ponturi pentru formator:</p>	<p>Noțiunea de echipă este esențială pentru acest joc, cu ceea ce implică ea în ceea ce privește competiția și cooperarea; ce face dintr-o persoană adversar sau un prieten? Ce criterii? Cum își pot crește numărul de prieteni și cum pot să-și evite dușmanii? Pot fi abordate subiectele discriminării, excluderii sau modalităților de îmbunătățire a muncii în echipă. Există situații în care copiii pot colabora pentru a se proteja reciproc?</p>

JOCUL CU BALOANE

<p>Timp mediu: Cel mai potrivit pentru: Materiale necesare: Participanți: Configurarea activității: Desfășurarea activității:</p>	<p>35 min demonstrație baloane peste 15 Formați 4 grupuri (dacă numărul participanților nu este egal, faceți primele două grupuri mai mari). Comunicați instrucțiunile participanților în afara sălii. Grupul I: mergeți la sală. Există baloane și fire pe masă, umflați un balon și legați-l de picior (partea inferioară a acestuia). Nu vorbiți cu nimeni; Grupul II: când auzi „Începe!” spargeți baloanele fără a folosi obiecte ascuțite. Nu vorbiți cu nimeni; Grupul III: când auzi „Începe!” protejează baloanele colegilor, să nu fie sparte. Nu vorbiți cu nimeni; Grupul IV: înregistrați reacțiile participanților după comanda „Începeți!”. Nu vorbiți cu nimeni. Notă: instruiți fiecare grup separat. Când toată lumea își cunoaște sarcinile, începeți jocul (15 min.).</p>
<p>Debriefing:</p>	<p>Ce ar putea face fiecare grup pentru a evita spargerea baloanelor? Cum v-ați simțit, cei care ați umflat baloanele? Cum v-ați simțit, cei care ați avut de protejat baloanele? Cum v-ați simțit, cei care trebuia să spargeți baloanele? Ce comentarii au de făcut observatorii? Găsiți un motto pentru acest joc. Ce reprezintă fiecare grup? (copiii – cei care umflă baloanele, adulții – cei care le protejează, făptașii - cei care au spart baloanele, observatorii - cei care văd, dar nu se amestecă). Ce ar putea face fiecare grup pentru a evita spargerea baloanelor? (20 min). Mesaj cheie: responsabilitatea pentru protecția copilului revine adultului, copiii trebuie informați, dar ceea ce li se întâmplă nu este vina lor.</p>

Modulul 14. Motivarea tinerilor și a părinților

Obiectivele modului:

- Conștientizarea modului în care tinerii pot fi motivați și implicați în activități;
- Explorarea de noi metode de a îmbunătăți relația cu părinții și cu copiii.

SUBIECTE ȘI ACTIVITĂȚI	METODE	TIMP	RESURSE
14.1. Cum să te auto-motivezi	Reflecție	15 min	
14.2. Relații eficiente cu copiii și cu părinții	Brainstorming Lucrul pe echipe Discuții de grup Prezentare	45 min	https://www.scienceforsport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/ https://education.msu.edu/sport-coaching-leadership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/

Activitatea 14.1. Cum să te auto-motivezi

Distribuiți participanților câte o coală albă de hârtie și rugați-i să se gândească la 10-20 de obiceiuri pe care le au (și le pun în practică zilnic). Apoi să își stabilească un obiectiv (ceva ce și-ar dori să realizeze în viitor).

Rugați-i să revină la foaia pe care și-au enumerat obiceiurile și să bifeze care dintre aceste obiceiuri i-ar ajuta în atingerea obiectivului și care i-ar împiedica. De asemenea, să se gândească ce noi obiceiuri sănătoase i-ar putea ajuta în îndeplinirea obiectivului.

Apoi prezentați-le informații despre Motivație: Ce este motivația? Motivația este un proces intern. Indiferent dacă o definim ca un impuls sau ca o nevoie, motivația este o stare interioară ce arată că ne dorim o schimbare, fie în sine, fie în mediul înconjurător. Esența motivației este determinarea unui comportament plin de energie și persistent orientat spre obiectiv. Când suntem motivați, ne mobilizăm și acționăm. (<https://positivepsychology.com/what-is-motivation/>)

Modelul propus de Mark Manson prezintă modul în care ne putem reprograma mental în sensul: Acțiune - Inspirație - Motivație.

Cu alte cuvinte, cheia succesului nu este să te motivezi și apoi să treci la acțiune, ci să începi de undeva, să faci puțin, să obții un rezultat, cât de mic, deoarece aceasta te va motiva pe mai departe. Vei fi motivat să faci tot mai mult, până la momentul în care îți va fi greu să te oprești din ceea ce faci, deoarece a devenit, deja un obicei. Astfel, motivația este un motor pentru acțiune, te energizează și nu te stoarce de energie, așa cum se întâmplă când nu faci nimic, dar te străduiești din răspuțeri să te automotivezi să începi ceva.

Mai multe resurse găsiți aici:

- <https://markmanson.net/success/motivation>
- <https://www.deanbokhari.com/acton-leads-motivation/>
- <https://www.claudianicolae.ro/cum-sa-i-motivezi-pe-tinerii-sportivi-fara-sa-devii-agasant-b426>

Activitatea 14.2. Relații eficiente cu copiii și cu părinții

Instrucțiuni

Grupul este împărțit în două echipe, o echipă va explora tema relației antrenor - copil și cealaltă echipă, relația antrenor - părinți.

Fiecare grup va primi o coală de flipchart, pe care va răspunde la următoarele întrebări:

- Ce funcționează bine în relația cu părinții/copiii?
- Ce „reguli de aur” cunoașteți?
- Ce ar putea fi îmbunătățit?
- Cum ar putea fi dezvoltat?
- Ce alte resurse sunt necesare?

Toate rezultatele sunt împărtășite în grupul mare și participanții completează strategiile prezentate de formator.

I. Sfaturi pentru a dezvolta o relație eficientă cu copiii și tinerii din mediul sportiv și recreativ:

- nu pedepsiți și nu criticați;
- lăsați porți deschise de comunicare;
- enunțați-vă clar așteptările;
- respectați-vă între voi;
- stabiliți obiective realiste, dar care să aducă o provocare copilului/tânărului;
- dezvoltați abilități de gestionare a conflictelor;
- oferiți feedback constructiv;
- susțineți și încurajați tinerii;
- dezvoltați simțul încrederii;
- înțelegeți sentimentele tinerilor;
- înțelegeți ce îi motivează pe tineri;
- fiți răbdători, învațați să ascultați;
- puneți întrebările corecte, la momentul potrivit;
- acordați atenție dobândirii de cunoștințe tehnice în activitatea dvs.;
- învățați să reflectați împreună, ca o echipă;
- acordați atenție diferențelor individuale;
- învățați să rezolvați probleme împreună.

Sursa: Știința pentru sport <https://www.sciencefor sport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/>

II. Sugestii pentru a dezvolta o bună relație între antrenori și părinți

<https://education.msu.edu/sport-coaching-lead ership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/>

III. Cinci strategii de coaching care ar putea avea impact asupra părinților:

• Informați părinții despre specificul sportului practicat de copii

Ajutați părinții să înțeleagă și să aprecieze cadrul sportiv/recreativ, inclusiv regulile, abilitățile și strategiile. Răspundeți la întrebări și trimiteți părinții către resurse care îi vor ajuta să afle mai multe despre sportul respectiv.

• Elaborați un Cod de conduită pentru părinți

Elaborați reguli pentru comportamentul părinților la competiții și evenimente și discutați aceste reguli cu părinții la începutul sezonului (sau al taberei). Câteva exemple de reguli sunt: de a nu interveni în comenzile date de antrenor, de a-și încuraja și sprijini copilul, de a nu critica și de a nu face comentarii abuzive sau răuvoitoare față de alții.

• Stabiliți o comunicare bidirecțională cu părinții

Cultivați o comunicare bidirecțională, fiind deschiși la ceea ce au părinții de spus și încercați să nu fiți defensivi. Anunțați părinții când este momentul și locul potrivit pentru discuții. Dacă un părinte comunică agresiv, încercați să utilizați un mediator, cum ar fi un director sportiv sau un oficial al ligii.

• Educați părinții cu privire la comportamentele pozitive pe care le pot afișa

Spuneți părinților că acțiunile lor pot avea consecințe negative asupra copiilor (injurii, critici, lovirea copilului) și arătați-le cum îi pot influența pozitiv pe aceștia. De asemenea, împărtășiți cu părinții ceea ce faceți, ca antrenor, cu copiii și încurajați părinții să vă continue munca acasă, lucrând pe aceleași abilități pe care le lucrați cu sportivii dvs. (independența, pregătirea pentru antrenament).

• Organizați întâlniri cu părinții

La această întâlnire împărtășiți detaliile și logistica sezonului, rolurile și responsabilitățile antrenorului, rolurile și comportamentele adecvate ale părinților și subliniați importanța unei relații sănătoase părinte-antrenor. Încercați să încurajați discuțiile deschise la această întâlnire, adresând întrebări părinților și permițându-le să pună întrebări la rândul lor. Puteți organiza întâlniri trimestriale, în funcție de durata sezonului.

CONTEXTUL MĂSURILOR DE SIGURANȚĂ ȘI PROTECȚIE LA NIVEL MONDIAL

- **2%** dintre cluburi solicită un **Certificat** care să ateste calificarea în munca cu copiii atunci când recrutează un cunoscut;
- **5%** dintre cluburi ar face verificări dacă ar angaja un antrenor dintr-un alt club (Toftgaard-Stockel, J. (2012). The risk of sexual abuse in the Danish club system, in C Brakenridge, Sport Children's Rights and Violence Prevention, o carte despre probleme globale și programe locale, Londra, Unicef);
- **2 - 14%** dintre copiii care fac sport au fost martorii unei expuneri indecente sau li s-a cerut explicit să facă sex în schimbul unei recompense ori au fost atinși fără a-și fi dat acordul; **17 - 50%** dintre fete spun că i-au observat pe alții cum se uită la sânii sau la fesele lor și au auzit comentarii de natură sexuală (studente din Belgia) (Vanden Auweele, Y et al (2008), Unwanted sexual experiences in sport, perceptions and reported prevalence among Flemish female students athletes, International Journal of sport and exercise psychology, 6: 354-65);
- **11%** dintre sportivi suferă de epuizare, **9%** de depresie, **41%** își asumă riscuri pentru sănătate în numele carierei sportive; cauzele acestor comportamente sunt: **89%** presiunea performanței, **80%** presiunea anturajului, **70%** căutarea recunoașterii, **58%** frică existențială (Germania, impact asupra sănătății) (Breuer C & Hallmann K. (2013), Dysfunctions of elite sport: doping, match fixing and health risks as seen from the perspective of population and athletes, Bonn: Federal Institute of Sport Science);
- **32%** dintre sportive au fost hărțuite sexual de un sportiv de sex masculin, **16%** de un antrenor de sex masculin (**studente, Grecia**) (Fasting K et al (2011), Sexual harassment in sport toward females in three European countries, International review for the Sociology of Sport, 46: 76-89);
- **7,4%** dintre băieți și **19,2%** dintre fete au suferit un fel de abuz sexual (**Spania, abuz sexual asupra copiilor**) (Pereda et al (2009) The international epidemiology of child sexual abuse, a continuum of Finkelhor (1994), Child abuse and neglect, 33: 331-42);
- **62%** dintre profesorii de sport nu aveau cunoștințe despre hărțuirea sexuală și abuzul asupra copiilor în sport, **57%** nu aveau la cunoștință nicio reglementare în acest sens, **66%** au spus că astfel de probleme nu există la nivel național (**Slovenia, profesori de educație fizică**) (Kozina A (2009), The role of physical education teacher in recognising child abuse, University of Lyubljana);
- **11%** dintre respondenți nu erau familiarizați cu linia de asistență, **3%** folosiseră linia de asistență, **70%** nu au adoptat politici de prevenire a hărțuirii sexuale, **60%** nu au adoptat politici de soluționare a plângerilor (**Olanda, intimidare**) (Serkei et al (2012), From blind confidence to responsible policy, usefulness and effectiveness of NOC*NSF policy instruments sexual harassment, Utrecht, MOVISIE);
- **75%** dintre copiii care fac sport au suferit rele tratamente din punct de vedere emoțional, **24%** au suferit rele tratamente fizice, **29%** au suferit hărțuire sexuală, **3%** au suferit abuzuri sexuale, inclusiv viol (**Anglia, experiențe sportive**) (Alexander K. et al (2011), The experiences of children participating in organised sport in the UK, Edinburgh, University of Edinburgh/NSPCC).

PRACTICI DE SIGURANȚA ȘI PROTECȚIA COPILULUI

Reflectați cu privire la cunoștințele dvs. despre siguranța și protecția copilului în cluburile sportive și mediile recreative din care faceți parte, evaluând de la 1 (deloc) la 5 (complet). În ce măsură se întâmplă lucrurile de mai jos în mediile dvs. sportive/recreative?

- Practicile de siguranța și protecția copilului sunt promovate în mediul sportiv din care provin ca metodă de a păstra un mediu sigur pentru copii.

1 (deloc) 2 3 4 5 (total) nu știu

- Procedurile de siguranța și protecția copiilor sunt elaborate, implementate și revizuite anual.

1 (deloc) 2 3 4 5 (total) nu știu

- Există oportunități de învățare pentru a îmbunătăți competențele profesioniștilor care lucrează cu copiii.

1 (deloc) 2 3 4 5 (total) nu știu

- Vocea copiilor se face auzită, iar copiii sunt implicați în deciziile care îi privesc.

1 (deloc) 2 3 4 5 (total) nu știu

- Cluburile/federațiile sportive fac schimb de bune practici în domeniul siguranței și protecției copiilor în mediile sportive și recreative.

1 (deloc) 2 3 4 5 (total) nu știu

LINIA ROȘIE

Instrucțiuni

Lipiți pe sol o bandă de hârtie (sau întindeți o sfoară).

Formatorul pune întrebări participanților, iar aceștia răspund plasându-se pe linie sau alături de ea.

- Cui îi place sportul? (Care sport și de ce?)
- Cui îi place să joace jocuri? (Menționați câteva jocuri)
- Câți dintre voi ați întâlnit un sportiv celebru?
- Cine are copii?
- Cine lucrează direct cu copiii?
- Cine a reperat victorii cu copiii?
- Cine a trecut prin înfrângeri cu copiii?
- Cine a auzit despre siguranța și protecția copiilor înainte de această formare?
- Cine consideră că are o înțelegere clară a ceea ce reprezintă siguranța și protecția în sport?
- Cine a avut vreodată vreo îngrijorare cu privire la un copil?
- Cine a auzit vreodată că un copil a fost bătut, agresat verbal, neglijat, abuzat sexual?
- Cine a auzit o glumă nepotrivită în timpul unei activități sportive?
- Cine a auzit înjurături în timpul unui meci de fotbal/competiție de gimnastică sau activități de tabără de vară? Rămâneți pe linie dacă ați asistat la un astfel de comportament de mai multe ori.

După ce răspund prin plasarea pe linie, participanții trec la loc în așteptarea unei noi întrebări.

CELE 10 STANDARDE DE SIGURANȚĂ PENTRU COPII

- Siguranța copiilor este încorporată în cultura organizațională;
- Copiii participă la luarea deciziilor care îi privesc și sunt luați în serios;
- Familiile și comunitățile sunt informate și implicate;
- Se respectă echitatea și sunt luate în considerare nevoile specifice diverselor grupuri;
- Oamenii care lucrează cu copiii sunt potriviți și sunt ajutați;
- Când se răspunde la o situație de abuz sexual asupra copilului răspunsul este centrat pe copil;
- Personalul este conștientizat și are cunoștințe și abilități pentru a păstra siguranța copiilor prin educație și formare continuă;
- Mediul fizic și online reduce la minimum posibilitatea de abuz;
- Implementarea standardelor de siguranță pentru copii este revizuită și îmbunătățită continuu;
- Politicile și procedurile organizației documentează faptul că aceasta este un loc sigur pentru copii.

Pentru mai multe informații, consultați Office of the Children's Guardian (NSW) <https://www.kidsguardian.nsw.gov.au/child-safe-organisations/child-safe-standards> sau Raportul final al Comisiei Regale privind răspunsurile instituționale la abuzul asupra copiilor <https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/making-institutions-child-safe>

Principii de bună practică – sunt cele care ghidează organizațiile să îndeplinească cerințele minime care demonstrează că au fost luate măsuri adecvate pentru a stabili un mediu sigur pentru copii. (emis de Departamentul pentru Educație, în temeiul Legii pentru copii și tineri (Siguranță) 2017, Australia de Sud).

- Identificați și analizați riscul de vătămare;
- Elaborați o politică clară și accesibilă pentru siguranța copiilor;
- Elaborați coduri de conduită pentru adulți și copii;
- Alegeți angajați și voluntari potriviți;
- Susțineți și promovați participarea copiilor la luarea deciziilor și la dezvoltarea serviciilor;
- Raportați și răspundeți în mod adecvat la suspiciunea de abuz și neglijare.

Resurse utile

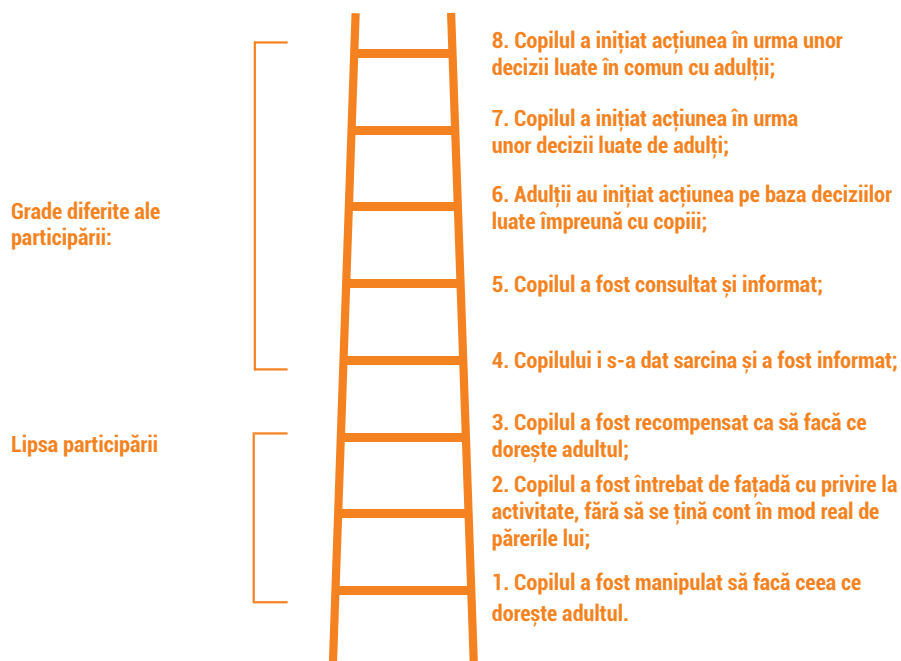
- https://www.orsr.sa.gov.au/_data/assets/pdf_file/0025/7396/J012801_ORSR_Keeping-Children-Safe-Booklet_A5_printable.pdf
- <https://playbytherules.net.au/resources/videos>
- <https://playbytherules.net.au/got-an-issue/child-safe-sport/further-resources>
- <https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/international-safeguards-for-children-in-sport-version-to-view-online.pdf>
- <https://www.facebook.com/AustralianSwimSchoolsAssociation/photos/pcb.2697779376913111/2697778980246484/>

CELE 10 STANDARDE DE SIGURANȚĂ PENTRU COPII

- Toți copiii au dreptul la protecție împotriva abuzului și exploatării;
- Toți copiii au dreptul să își exprime opiniile și au dreptul ca acestea să fie luate în considerare;
- Copiii au dreptul la integritate fizică în aceeași măsură ca și adulții și ar trebui să beneficieze de același grad de protecție conform legii;
- Ascultarea copiilor este esențială pentru asigurarea siguranței acestora;
- Copiii sunt afectați direct de violența dintre adulți, în special atunci când aceasta îi implică pe adulții responsabili de îngrijirea lor;
- Copiii și tinerii nu pot fi considerați responsabili pentru faptul că au fost abuzați și exploatați. Responsabilitatea principală a siguranței și protecției copilului revine adultului. Deși copilul poate lua atitudine pentru propria siguranță, responsabilitatea finală revine adultului.
- Ca urmare a evoluției societății și a recunoașterii experiențelor relatate de copii, trebuie să aducem la zi cunoștințele noastre despre cauzele ce duc la abuzul și/sau exploatarea copiilor;
- Nevoile copiilor trebuie analizate holistic și nu definite doar în termeni de abuz/non-abuz.
- Crearea și păstrarea unui mediu sigur pentru copii ține cont de particularitățile de vârstă, gen, rasă, cultură, dizabilități și orientare sexuală ale copiilor și tinerilor;
- Intervențiile trebuie să fie centrate pe copil, dar trebuie să identificăm și să lucrăm cu adulți siguri și capabili să asigure protecția în cadrul familiilor și comunităților copiilor;
- Crearea și păstrarea unui mediu sigur pentru copii trebuie să fie parte integrantă a tuturor programelor și activităților noastre, indiferent de domeniu;
- Munca în echipă este esențială pentru siguranța și protecția celor vulnerabili.

Selectați 3 principii de bază și discutați-le cu colegii. De ce ați ales tocmai aceste 3 principii?

MODELELE DE PARTICIPARE HART & LUNDI

Adapted from Hart, R. (1992). Children's participation: from Tokenism to Citizenship. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre

SPAȚIU

Cum: Oferă un spațiu sigur și incluziv pentru copii, în care să-și poată exprima opiniile.

- Se solicită în mod activ punctul de vedere al copiilor?
- Există un spațiu sigur în care copiii se pot exprima liber?
- Sunt luate măsuri pentru a se asigura ca toti copiii să poata participa?

AUDIENȚĂ

Cum: Asigurați-vă că punctul de vedere al copiilor este comunicat persoanei care are responsabilitatea de a-i asculta.

- Există o modalitate de a comunica punctele de vedere ale copiilor?
- Știu copiii cui le sunt comunicate opiniile?
- Persoana/entitatea are puterea de a de a lua decizii?

VOCE

Cum? Furnizarea de informații adecvate și facilitarea exprimării opiniilor copiilor.

- Au primit copiii informații de care au nevoie pentru a-și forma un punct de vedere?
- Știu copiii că participa voluntar?
- Li s-a oferit copiilor o gamă de de opțiuni despre cum ar putea alege să se exprime?

INFLUENȚĂ

Cum: Asigurați-vă că opinia copiilor este luată în considerare luate în serios și se acționează în consecință, după caz.

- Sunt luate în considerare opiniile copiilor de catre cei care au puterea de a efectua schimbări?
- Există proceduri care să asigure că opiniile copiilor au fost luate în considerare în mod serios?
- Au primit vreun feedback copiii, în care să li se explice motivele pentru deciziile luate?

www.unicef.org/rightsite/files/uncrcchildfriendlylanguage.pdf

PUNCTE TARI ȘI PUNCTE SLABE ÎN COMUNICARE

În calitate de Campion al Siguranței și Protecției Copiilor, este important să reflectați asupra tipului dvs. de comunicare. Fiecare se cunoaște pe sine mai bine decât oricine altcineva, de aceea aveți mai jos un test autoadministrat care vă va ajuta să vă evaluați comunicarea și să identificați ce puteți îmbunătăți, folosind o abordare centrată pe soluție.

Bifați, pe o scală de la 1 la 5, răspunsurile la următoarele întrebări:

Ca om de sport, ceilalți mă abordează cu ușurință și mă percep ca pe o sursă de informare.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Când apar probleme care nu sunt rezolvate într-un mod transparent, ceilalți mă implică și îmi cer părerea.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Știu cum să fiu deschis și cum să împărtășesc informații relevante.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Știu când să împărtășesc informații și când să păstrez confidențialitatea.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Am tact și discreție atunci când sunt în situația de a dezvălui informații.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Sunt o verigă activă în lanțul de comunicare și vreau să mă asigur că lucrurile nu sunt lăsate la voia întâmplării.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Creez oportunități de învățare și dezvoltare în cadrul clubului/taberei în care activez.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Mă asigur că nu am lăsat loc de neînțelegeri atunci când comunic cu alții.

întotdeauna 1 2 3 4 5 niciodată

Gândește-te și discută cu un coleg despre o dificultate pe care o întâmpini în prezent la clubul sportiv în care activezi și despre schimbarea pe care ai dori să o vezi îndeplinită.

STILURI DE COMUNICARE

Stilul directiv:

- Antrenorul/Profesorul are expertiza, dă sfaturi și stabilește planul de acțiune;
- Interacțiunea este, de obicei, centrată pe rezolvarea de probleme;
- De obicei, antrenorul preia conducerea.

Mesajul este: „Știu cum să rezolv această situație.”

Stilul de acompaniere:

- Antrenorul îl urmărește pe copil în timp ce acesta explorează un element nou;
- Copilul conduce conversația;
- Antrenorul ascultă și încearcă să înțeleagă;
- Antrenorul evită să dea sfaturi;
- Conversația se mișcă în ritmul și în direcția propusă de copil.

Mesajul este: „Am încredere în tine și în faptul că ești capabil să rezolvi, în ritmul tău, această situație.”

Stilul de ghidare:

- Antrenorul și copilul lucrează împreună, ca o echipă;
- Antrenorul și copilul „lucrează împreună”, adultul indicând căi și modalități de rezolvare;
- Împreună, antrenorul și copilul se gândesc la opțiuni, resurse și posibilități;
- Copilul alege calea de urmat.

Mesajul este: "Te pot ajuta să rezolvi acest lucru singur."

Care dintre cele 3 stiluri ți se potrivește mai mult și de ce?

MODELUL VIZUALIZARE - ANGAJAREA CELORLALȚI - IMPLEMENTARE AL LUI STEVE RADCLIFFE ADAPTAT LA MEDIUL SPORTIV ȘI RECREAȚIONAL

Răspunzând la următoarele întrebări, ai ocazia să reflectezi asupra mediului tău de lucru prin prisma modelului **Vizualizare - Angajarea celorlalți - Implementare**:

Vizualizare

Cât de puternic este orientată organizația ta către Viitor în ceea ce privește siguranța copilului? Există ambiții și obiective precise în acest sens? Ori concentrarea se face mai mult pe trecut?

deloc 1 2 3 4 5 total

Pare posibilă implementarea unei politici? Lumea se gândește mai degrabă la ce se poate face pentru crearea și menținerea unui mediu sigur pentru copii sau mai degrabă la ce nu se poate face?

deloc 1 2 3 4 5 total

Există optimism și speranță? Sunt ele suficient de puternice ca să vă ajute să vă simțiți încrezători în reușită atunci când întâlniți obstacole în implementarea politicilor de siguranță și protecția copilului?

deloc 1 2 3 4 5 total

Angajarea celorlalți

Oamenii sunt implicați și doresc să contribuie la obiectivele de protejare a tuturor copiilor care fac sport?

deloc 1 2 3 4 5 total

Se simt valorificați și implicați?

deloc 1 2 3 4 5 total

Oamenii caută să antreneze colegi sau este mai degrabă o cultură a „comunica și spune” cu privire la subiecte legate de siguranța și protecția copiilor?

deloc 1 2 3 4 5 total

Implementare

Organizația ta este puternică în implementarea și promovarea protecției copiilor în sport?

deloc 1 2 3 4 5 total

Conversațiile despre siguranța și protecția copiilor sunt clare și tranșante sau oamenii „se pliază” pe ceea ce li se cere?

deloc 1 2 3 4 5 total

Oamenii sunt ajutați să se formeze și să se dezvolte pentru a crește capacitatea generală a organizației de a oferi siguranță tuturor copiilor care practică sport?

deloc 1 2 3 4 5 total

LEADERSHIP – STUDIU DE CAZ

Partea întâi: Citiți următoarea situație și evaluați relațiile folosind tabelul de mai jos:

Claude Heiniger a fost instructor la o școală de zbor situată în Lausanne, Elveția. La 29 ianuarie 2001 se afla într-un zbor cu un stagiar care avea 1300 de ore de experiență de zbor. După ce avionul a decolat, un știft de blocare de pe trenul de aterizare din dreapta s-a desprins, blocând mecanismul. În aer fiind, Claude și-a dat seama că vor trebui să aterizeze în condițiile în care trenul de aterizare nu va funcționa corespunzător.

Primul gând al lui Claude a fost să preia el controlul avionului. Dar apoi s-a răzgândit. Și-a întrebat ucenicul ce părere are și dacă se simte în stare să piloteze avionul și să aterizeze în condiții de urgență. Stagiarul a fost de acord să continue el zborul sub supervizarea lui Claude.

După cum povestește Claude: „Studentul a executat întregul zbor, însă i-am fost aproape cu orice informație. Ne-am împărțit responsabilitățile într-un mod eficient. Principala pistă a Aeroportului Internațional Geneva a fost închisă pentru câteva ore. Am finalizat lecția de zbor, ieșind de pe pista de beton pe iarbă cu un tren de aterizare nefuncțional. Aeronava a scăpat cu daune minore”.

Claude își amintește: „Nu mi-a fost ușor să renunț la control. Ulterior am aflat că acesta este standardul în branșă. Când apar dificultăți, comandantul nu trebuie să preia controlul, ci să se retragă și să delege cât de mult poate, el având o imagine de ansamblu”. El a adăugat: „Elevul trebuie să preia controlul, iar eu să mă retrag. Este vorba aici despre un transfer de putere, de know-how și de atitudine.”⁶

⁶Kohlrieser G, 2012, Care to Dare; Unleashing astonishing potential through secure based leadership

FOAIE DE LUCRU 7.3.

Invitați cursanții să împărtășească în grupuri mici o situație de safeguarding în care s-au confruntat cu o provocare sau cu o dificultate.

CARACTERISTICĂ	CE A AJUTAT?			CE A ÎMPIEDICAT?	
	A	B	C	D	E
PĂSTRAREA CALMULUI					
ACCEPTAREA					
RECUNOAȘTEREA POTENȚIALULUI					
A FI CURIOS ȘI A ASCULTA					
A LUA O DECIZIE					
A TE CONCENTRA PE PĂRȚILE POZITIVE					
ÎNCURAJAREA ASUMĂRII RISULUI					
A-I INSPIRA PE ALȚII					
A FI ABORDABIL					

FOAIE DE LUCRU 7.4

PRINCIPII PENTRU SINTONIZARE (ACORDAREA A DOUĂ SISTEME PENTRU A OSCILA PE ACEEAȘI FRECVEMNȚĂ)

DISCUȚII APROFUNDATE

1. Oferă suport pentru stabilirea de obiective;
2. Împărtășește-ți punctu de vedere;
3. Colaborează și contribuie la rezolvarea de probleme prin discuții;
4. Punctează diferențele de opinie;
5. Caută intenția din spatele cuvintelor;
6. Punctează (denumește) contradicțiile/conflictele (reale sau potențiale);
7. Sprijină ajungerea la o nouă înțelegere, comună;
8. Gestionează conflictul (toți participanții să revină la ascultarea celuilalt).

GHIDARE

1. Construiește structuri de susținere;
2. Extinde-le, în funcție de modul în care răspund ceilalți;
3. Apreciază gradul în care celălalt necesită ajutor și ajustează-ți acțiunile;
4. Oferă informații atunci când este necesar. Oferă ajutor la nevoie;
5. Oferă opțiuni pe care interlocutorii le pot înțelege.

DEZVOLTAREA UNUI MOD DE INTERACȚIUNE ARMONIOS

1. Răspunde numai după ce ai ascultat interlocutorul;
2. Verifică dacă interlocutorul a înțeles. Așteaptă să îți vină rândul, ascultându-i pe ceilalți cu atenție;
3. Simțul umorului;
4. Dezbate un subiect în mai multe runde (runde scurte de dezbateri);
5. Învață să spui "nu" din când în când;
6. Sprijinește-i pe toți din grup să își spună părerea. Fiecare să contribuie la discuții în mod egal.
7. Cooperarea - ajutor reciproc.

FII DESCHIS LA INIȚIATIVELE CELORLALȚI

1. Arată-le celorlalți că ai auzit, că ai observat inițiativa lor;
2. Oferă indicii non-verbale, arată celorlalți că le-ai remarcat inițiativele;
3. Fii prietenos și/sau ludic, după caz;
4. Privește interlocutorul în ochi, zâmbește, dă din cap în semn că ai înțeles;
5. Parafrazează.

FOAIE DE LUCRU 7.4

ÎNCURAJEAZĂ INIȚIATIVA

1. Așteaptă. Ascultă în mod activ;
2. Arată căldură emoțională prin intonație;
3. Numește pozitiv ceea ce vezi, gândești sau simți;
4. Folosește o intonație prietenoasă și/sau jucăușă, după caz;
5. Spune ceea ce faci, gândești sau simți. Caută inițiative.

FII ATENT

1. Arată-ți interesul printr-o postură prietenoasă;
2. Acordă timp și spațiu altora și întoarce-te spre ei;
3. Arată preocupare pentru ce fac, ce gândesc sau simt ceilalți;
4. Bucură-te de prezența celuilalt.

SCALA CE MĂSOARĂ PROFILUL GRADUAL DE ÎNGRIJIRE A COPILULUI

Scala de îngrijire graduală	1 Copilul este prioritatea	2 Copilul este pe primul loc	3 Copil vs. adult responsabil	4 Copilul este pe locul al doilea	5 Copilul nu este luat în considerare
Sensibilitate	Caută indicii (verbale, nonverbale)	Înțelege și răspunde la indicii	Nu este suficient de sensibil (de ex. atunci când copilul plânge intens)	Insensibilitate, răspunde doar la indicii repetate sau intense	Insensibil chiar și la semnalele insistente sau nu-i place copilul
Timul de răspuns	Insensibil chiar și la semnalele insistente sau nu-i place copilul	Răspunde imediat, chiar dacă face treabă sau este ocupat cu altceva	Nu răspunde, răspunde doar dacă nu este ocupat	Răspunde cu întârziere, chiar dacă copilul are un disconfort	Nu răspunde nevoilor copilului și se teme că va fi acuzat
Calitatea reciprocității	Ambii se implică emoțional și material; disconfortul este gestionat	Răspunde fizic, dar nu și emoțional	Arată căldură emoțională numai dacă are o dispoziție bună	Enervat/dezinteresat dacă copilul are un disconfort; sunt tratate doar nevoile majore	Antipatie, dă vina pe copil. Căldura afișată nu este reală
Începerea interacțiunii	Cei doi se mișcă la unison, mai ales la inițiativa adultului	Interacțiune egală, chiar și atunci când copilul sfidează	Copilul începe adesea interacțiunile, adultul mai rar	Copilul începe interacțiunea, adultul mai rar și manifestând neplăcere	Nici copilul, nici adultul nu inițiază interacțiuni
Calitate	Ambii arată că se bucură, mai tare îngrijitorul	Ambii se bucură în mod egal	Adultul este pasiv, nu afișează prea multă plăcere, copilul manifestă bucurie	Răspunsuri mai degrabă fizice, este indiferent la încercările copilului	Antipatie când copilul se bucură de interacțiune, copilul este lăsat singur

Scala ce măsoară Profilul Gradual de Îngrijire a fost dezvoltată ca un instrument practic prin care se poate măsura obiectiv modul de îngrijire a copilului în toate domeniile. Scala a fost concepută pentru a oferi un profil gradual de îngrijire, pe cinci categorii. Cele cinci categorii identificate conferă obiectivitate scalei, deoarece efectul negativ al proastei îngrijiri într-o categorie poate fi compensat de îngrijirea bună într-o altă categorie. În acest profil există cinci niveluri de angajament față de îngrijirea copilului, iar profilul de mai sus privește **relațiile dintre copil și adultul responsabil**, unde adultul ar putea fi părintele, antrenorul sau orice altă persoană adultă care este responsabilă de bunăstarea sau siguranța copilului la un moment dat.

În contextul sportului, acest profil ar putea fi aplicat coroborat cu tipurile de abuz asupra copilului și cu indicatorii care permit profesioniștilor să recunoască atunci când un copil a suferit un abuz sau o neglijare.

<http://www.socialworkerstoolbox.com/the-graded-care-profile-neglect-assessment-tool/>

FOAIE DE LUCRU 10.1

"TE ÎNGRIJOREAZĂ?"

CLUBURI SPORTIVE

1	Un băiat s-a accidentat la genunchi. El este golgheterul echipei. Antrenorul îi spune că trebuie să treacă peste durere, fiindcă este important să joace, să nu fie slab.
2	Într-un cantonament cu copiii, peste noapte antrenorul și asistentul lui se îmbată, în timp ce copiii dorm în camerele lor.
3	Când jucătorii sunt supărați, antrenorul îi consolează, îmbrățișându-i.
4	Jucătorii tineri se plâng că unul dintre membrii echipei este incapabil. Îl fac "gras" tot timpul și îi spun că e leneș și se opun ca el să fie ales în echipă.
5	Un părinte țipă mereu la fiul său în timpul meciurilor. De multe ori, băiatul este supărat la sfârșitul jocului dacă nu s-a descurcat bine și tatăl său este furios.
6	Fizioterapeutul echipei insistă întotdeauna să vadă copiii singuri. El nu permite altor copii sau părinți să fie prezenți în timpul ședinței de fizioterapie.
7	În cantonament, antrenorul propune unuia dintre băieți să stea în cameră cu el.
8	O echipă de fotbal pleacă în cantonament doar cu antrenorul. Nu mai sunt alți adulți prezenți. Echipa este formată din 26 de copii.
9	La finalul meciului, unul dintre jucători este supărat că echipa sa a pierdut. El plânge. Nimeni nu îl consolează.

FOAIE DE LUCRU 11.1

VOCEA COPILULUI

Cât de bine îl cunoști pe copil și în ce măsură îi cunoști opiniile, sentimentele și dorințele? Aceasta include descrierea relației tale cu el, modul în care crezi că te percepe, cât de des l-ai văzut și în ce context - unde și cine altcineva era prezent?

Ce adulți (inclusiv profesioniști) cunosc cel mai bine copilul și care cred ei că sunt preocupările și opiniile copilului? Cum este relația lor cu copilul? Sunte ele în poziția de a reprezenta opiniile copilului?

Ce ocazii are copilul de a-și exprima opiniile față de adulții de încredere? Copilul știe cum să acceseze persoanele adulte din jurul lui? Care ar fi obstacolele și ce s-a făcut pentru a fi siguri că copilul știe unde să meargă în cazul în care vrea să discute cu cineva?

Cum a definit copilul problemele din familia/viața lui și efectele pe care problemele le au asupra lui? (în cazul în care a făcut aceasta). Aceasta include percepțiile și temerile copilului, ceea ce el însuși percepe ca fiind principalele cauze ale durerii, suferinței și fricii. Ce ocazii a avut copilul să le exploreze?

Când copilul a împărtășit informații, puncte de vedere sau sentimente, în ce circumstanțe s-a produs acest lucru? Copilul ar fi vrut să se întâmple ceva ca urmare a acestei dezvoltări? Acest lucru trebuie menționat numai dacă este cunoscut (poate fi demonstrat clar). Nu ar trebui să se facă presupuneri cu privire la motivațiile unui copil pentru a comunica ceva.

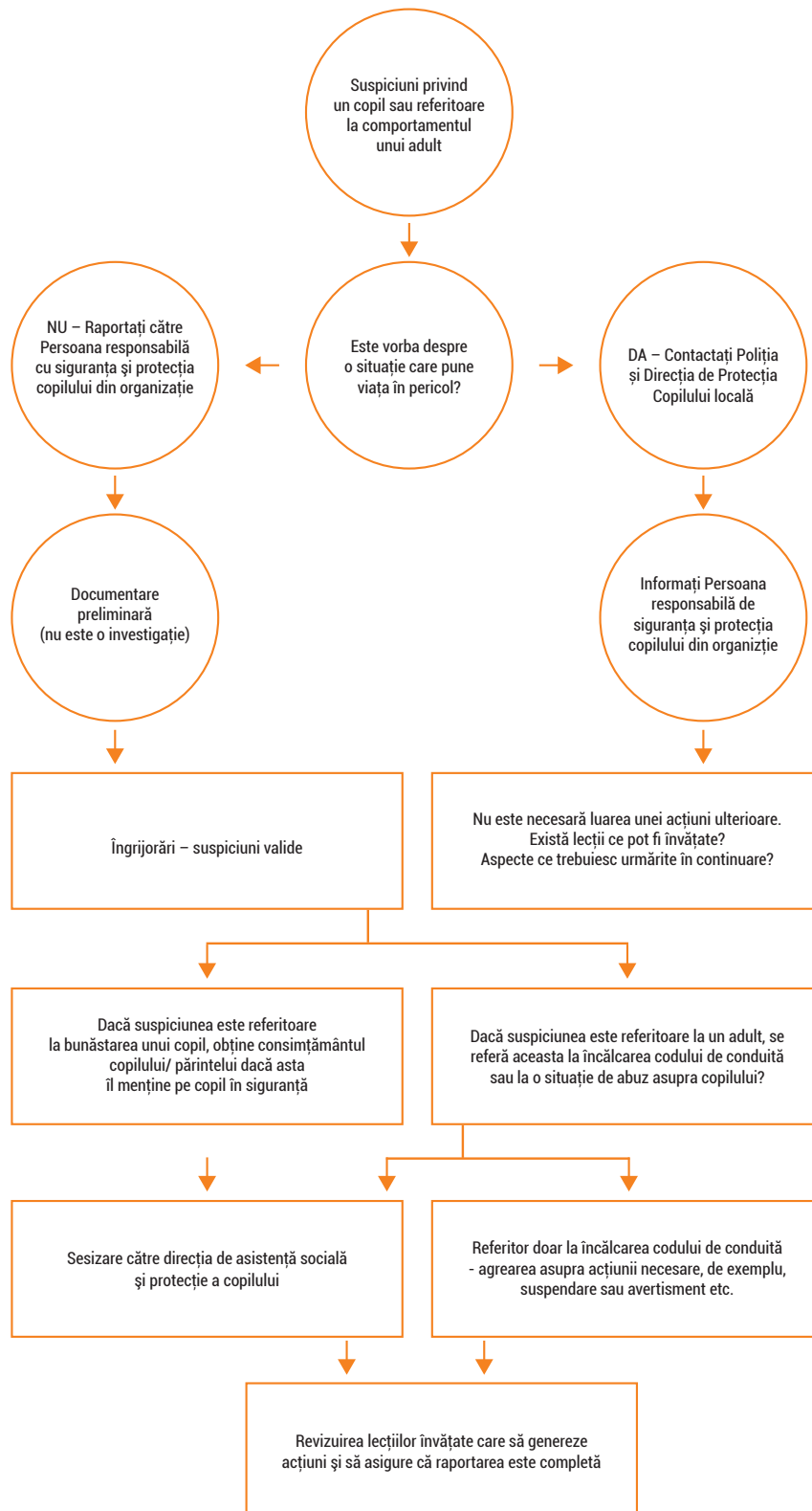
Ce s-a observat cu privire la modul în care copilul se relaționează și răspunde adulților cheie, cum ar fi părinții și asistenții sociali? Vă produce îngrijorare modul în care își manifestă el atașamentul? Aceasta ar include descrierea oricăror diferențe în felul în care copilul se prezintă față de persoane diferite sau în contexte diferite. Și, în cazul în care se trag concluzii despre atașamentul copilului, motivele acestor concluzii ar trebui să fie clar demonstrate.

Cum înțelegi că l-au afectat aceste experiențe pe copil (bazat pe dovezile obiective, nu doar pe relatarea lui)? Cât de multe cunoști despre acest copil cu privire la situația relatată? Care este impactul probabil sau posibil asupra copiilor care au trecut prin situația problematică respectivă (cum ar fi consumul abuziv de alcool de către părinți, violența în familie). Luați în considerare potențialele riscuri, precum și factorii de reziliență.

Ce metode de comunicare au fost folosite pentru a afla punctul de vedere și sentimentele copilului? Cum l-au ajutat acestea pe copil să-și exprime opinia? A fost nevoie de echipamente, de facilitatori, de interpret sau de utilizarea semnelor și a simbolurilor, de joc și de cărți de povești? Sunt cunoscute preferințele copilului?

Crezi că ai reușit să afli punctul de vedere, dorințele și sentimentele copilului într-o măsură acceptabilă pentru copil? Poți face ceva cu informațiile pe care le ai? Ce anume ar fi putut împiedica o astfel de comunicare (de ex. presiuni făcute de alți adulți, constrângeri legate de timp, barierele lingvistice sau lipsa de încredere în relația copil-adult).

FOAIE DE LUCRU 11.2. SCHEMA DE RAPORTARE ÎN CĂZ DE INCIDENT

Acesta este un model al schemei logice a sesizării. Aceste scheme sunt utile pentru a evidenția parcursul gestionării unor situații îngrijorătoare. Va fi adaptat de către cluburi/organizații astfel încât să reflecte contextul național și discuțiile cu serviciile locale de protecție a copilului.

CULTURA SIGURANȚEI ÎN SPORT – PUNCTE TARI ȘI PUNCTE SLABE

	PUNCTE SLABE	PUNCTE TARI
POLITICI Politici de safeguarding Raportarea incidentelor Coduri de conduită		
RESURSE UMANE Munca în echipă Responsabil cu siguranța și protecția copiilor Așteptări Formare		
PROCEDURI Recrutare Inducție la locul de muncă Incidente Documentare		
MONITORIZARE Colectare feedback Audit Întrebări și Răspunsuri Supervizare		

RESURSE:

- https://www.gymnastics.org.au/GA/Child_Safety/Ga/Child_Safety/Commitment_Statement.aspx?hkey=80d08b61-b2ba-4ca2-82e1-6ec963bf2a67
- https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/sites/default/files/final_report_-_volume_14_sport_recreation_arts_culture_community_and_hobby_groups.pdf
- <https://www.educare.co.uk/news/2015/05/safeguarding-training-for-summer-camp-staff/>
- <https://www.gymnastics.sport/site/pages/safeguarding.php><https://ins-cps.com/blog/mitigating-risk-for-summer-camps-and-sports-camps/><https://kollertriallaw.com/summer-camp-safety/>
- https://www.ucop.edu/risk-services/_files/pubs/appendix_e.pdf
- <https://www.educare.co.uk/news/2015/05/safeguarding-training-for-summer-camp-staff/>
- <https://www.acacamps.org/resource-library/child-abuse-prevention-resources>
- <https://www.scienceforsport.com/20-tips-to-develop-an-effective-coach-athlete-relationship/>
- <https://education.msu.edu/sport-coaching-leadership/uncategorized/coaching-the-parents-5-strategies-for-creating-a-positive-coach-parent-relationship/>
- www.learningfundamentals.com.au

VIDEOCLIPURI UTILE PENTRU FORMARE:

- Videoclipul Start to Talk <https://www.coe.int/en/web/sport/start-to-talk>, publicat de Consiliul Europei;
- După introducerea teoriei lui Bowlby despre atașament - videoclipul despre Alex <https://www.youtube.com/watch?v=pLaHfZgSOYY>, un tânăr căruia îi plăcea să joace fotbal și a fost abuzat fizic de tatăl său natural;
- Etapele dezvoltării copilului au fost discutate împreună cu videoclipul despre Noah <https://www.youtube.com/watch?v=YeZeXb-MY-s>, un copil care s-a născut cu doar 2% din creierul său, ceea ce făcea a speranța lui de viață să fie foarte redusă. S-a dovedit că încrederea și siguranța, care reprezintă punctul de referință cheie în dezvoltarea copilului, sunt la fel de importante în toate etapele dezvoltării și la toate vârstele;
- Videoclipul despre povestea lui Tom: <https://www.youtube.com/watch?v=dkwkkwOntmc>. Tom este un băiat care iubește să joace fotbal și este ademenit de un bărbat adult care se preface că este un copil. Videoclipul oferă, de asemenea, îndrumări cu privire la ceea ce pot face copiii atunci când sunt expuși ademenirii online;
- Videoclipuri educaționale pentru antrenori: Play Sport, Stay Safe <https://www.youtube.com/watch?v=ykwuy2gT-oA>
- Conceptele de „curiozitate profesională” și „provocare constructivă”. Prin discuții reflexive și videoclipul „Hackney child” (sec. 3.20 - sec. 5.55) <https://www.youtube.com/watch?v=7m8ahYgFM6w>

NU UITAȚI CĂ...

**SIGURANȚA COPIILOR
ESTE RESPONSABILITATEA NOASTRĂ A TUTUROR
ȘI O MUNCĂ DE ECHIPĂ!**

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului european „Mediu sigur pentru copii în sport” (“Keeping Children Safe in Sport”), co-finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (REC 2014-2020) și coordonat de Fundația Terre des hommes România, în parteneriat cu Terre des hommes Grecia și Terre des hommes Ungaria. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă opiniile Comisiei Europene. Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Terre des hommes

Sprijin copiilor.

Fundația Terre des hommes Romania

Strada Franzelarilor Nr. 6, Sector 2, Cod poștal 020786, București, România

Tel: +40 371 300 390;

Email: rou.office@tdh.ch

Urmăriți-ne în social media: pagina "Terre des hommes Romania" pe Facebook și Youtube.